

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**ZHODNOCENÍ DOPADŮ PŘESHraničNÍCH PROJEKTŮ
V EUROREGIONU EGRENSIS V OBDOBÍ 2007–2013 (2015)**

**EVALUATION OF THE IMPACTS OF CROSS-BORDER PROJECTS
IN THE EUROREGION EGRENSIS IN 2007–2013 (2015)**

Adam Javornický

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářkou práci na téma

„Zhodnocení dopadů přeshraničních projektů v Euroregionu Egrensis v období 2007-2013 (2015)“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii

Plzeň dne 24. 4. 2017

.....

podpis autora

Rád bych poděkoval vedoucímu této bakalářské práce doc. PaedDr. Jaroslavu Dokoupilovi, Ph.D. za pomoc a cenné rady při zpracování práce.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 CÍLE PRÁCE	8
2 METODIKA.....	9
3 ROZBOR LITERATURY	10
4 DEFINOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
4.1 Region	12
4.2 Regionalismus	12
4.3 Hranice	13
4.4 Pohraničí/příhraničí.....	14
4.4.1 Charakteristika příhraniční oblasti	15
4.5 Euroregiony	15
5 PŘESHraniční SPOLUPRÁCE	16
5.1 Začátek přeshraniční spolupráce	17
5.2 Náplň přeshraniční spolupráce	17
5.3 Asociace evropských hraničních regionů	18
5.4 Programy EU na podporu přeshraniční spolupráce	18
5.5 Základní cíle Evropské územní spolupráce.....	20
6 ČESKO-NĚMECKÉ VZTAHY	20
6.1 Vývoj česko-německých vztahů do 20. století	20
6.2 Vývoj česko-německých vztahů od 20. století	21
7 STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY	23
7.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR).....	23
8 PROGRAM CÍL 3.....	24
8.1 Financování přeshraničních projektů v rámci Cíle 3 2007-2013	25
8.2 Základní podmínky pro získání dotace v rámci Cíle 3 2007-2013	26
8.3 Operační program Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013	26
8.3.1 Specifické cíle v Prioritní ose 1	27
8.3.2 Specifické cíle v Prioritní ose 2	29
8.4 Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2007-2013	31
8.4.1 Specifické cíle v Prioritní ose 1	32

8.4.2	Specifické cíle v prioritní ose 2	34
8.4.3	Specifické cíle v Prioritní ose 3	34
9	EUREGIO EGRENSIS	35
9.1	Vznik	35
9.2	Oblast působení	36
9.3	Struktura	37
9.4	Cíle	37
10	PROJEKTY V EUREGIO EGRENSIS V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE CÍL 3 2007-2013	38
10.1	Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 Česká republika a Bavorsko	38
10.2	Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 Česká republika a Sasko-Durynsko	41
10.3	Souhrn OPPS Cíl 3 2007-2013 v Euregio Egrensis	44
11	VYBRANÉ PŘESHraničNÍ PROJEKTY	49
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM MAP	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	
	ABSTRAKT	
	ABSTRACT	

ÚVOD

Předložená bakalářská práce se zabývá zhodnocováním dopadů přeshraničních projektů v Euregiu Egrensis v období 2007 – 2013. Některé projekty dobíhaly až do roku 2015. Euregio Egrensis zahrnuje území Spolkové republiky Německa a České republiky. Konkrétně se jedná o Svobodné státy Bavorsko, Sasko, Durynsko a v Čechách jsou to okresy Karlovy Vary, Sokolov, Cheb a Tachov.

Téma mé práce jsem si vybral z toho důvodu, že se všeobecně zajímám o přeshraniční spolupráci. Několikrát jsem navštívil region, ve kterém se uskutečnil nějaký projekt v rámci přeshraniční spolupráce. Pohraničí nebývá většinou oblíbenou destinací pro život nebo podnikání. Myslím si, že vytváření příležitostí pro vznik přeshraničních projektů je velmi důležité pro rozvoj příhraničních oblastí a pro podporu dobrých vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Významným prostředkem podpory přeshraniční spolupráce jsou euroregiony.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část bude zaměřena hlavně na vysvětlení problematiky přeshraniční spolupráce v příhraničním prostoru. V praktické části budu utřídovat a vyhodnocovat získaná data a následně u vybraných přeshraničních projektů v programovém období Cíl 3 2007 až 2013 zhodnotím dopady.

1 CÍLE PRÁCE

Prvotním cílem této práce je získání potřebných dat o přeshraničních projektech Cíle 3 2007-2013 v oblasti Euregio Egrensis. Tato data utřídím a zpracuji jejich věcnou, místní a finanční typologii. To znamená, že projekty budou rozděleny podle jejich zaměření (prioritních os). Dále bude zpracována místní lokalizace projektových partnerů a vývoj čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Hlavním cílem bude u vybraných projektů zhodnocení dopadu v pohraničí, zda projekty naplnily své cíle.

2 METODIKA

K dosažení cílů je potřeba si stanovit metody výzkumu.

Prvním úkolem je získání dat, ať již pomocí terénního nebo kabinetního výzkumu. Při kabinetním výzkumu, resp. při získávání sekundárních dat, se hlavně používají informace získané z odborné literatury publikací nebo internetových zdrojů. V této práci se budu zabývat tzv. „velkými projekty“ mezi Českou republikou a Saskem/Durynskem, jejichž objemem finančních prostředků je nad 22 500 Euro. Projekty s nižším objemem financí spadají do Fondu malých projektů. Dále se budu zabývat „velkými projekty“ mezi Českou republikou a Bavorskem s objemem finančních prostředků nad 25 000 Euro. Projekty s nižším objemem financí spadají do Dispozičního fondu. Důvodem je předpoklad, že u těchto objemnějších projektů jsou očekávané výraznější dopady. Data pro tuto práci byla získána z webu Programu Cíle 3, ze záložky „Seznamu příjemců“ a z webu Europäischer Fonds für regionale Entwicklung 2007-2013, ze záložky „Europäische Territoriale Zusammenarbeit“. Získaná data byla následně utříděna pomocí tabulek, grafů a map.

Primární data jsem získal pomocí terénního průzkumu v místech, kde se vybrané projekty uskutečnily. Dále probíhala komunikace s lidmi, kteří byli součástí realizace daného projektu. Získaná data byla následně zahrnuta do této práce.

Jako metoda vyhodnocení získaných dat byla použita vývojová analýza, prostorová analýza i tzv. kauzální analýza. Pomocí kauzální analýzy jsem hledal souvislosti mezi příčinou vzniku daného projektu a jeho následným účinkem, neboli zda realizace projektu měla dopad na pohraničí.

3 ROZBOR LITERATURY

První stěžejní publikace, ze které bylo čerpáno v této práci, byla od autorů Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. (2004) nesoucí název „*České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování?*“. Tato publikace je zaměřena na českou pohraniční oblast. V jednotlivých kapitolách se autoři zabývají regionálním rozvojem českého pohraničí a jeho zapojením do evropských struktur.

Další použitá publikace zabývající se přeshraniční spoluprací byla od Zicha (2007) s názvem „*Přeshraniční vlivy v českém pohraničí*“, kde se autor zaměřil na přeshraniční styky a jejich dopady na místní společenství. Součástí je i dílčí studie, která se vztahuje k předpokládanému ekonomickému vývoji příhraničních regionů.

Dílo „*Regionální rozvoj (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*“ od Wokouna a kol. (2008) se zabývá například základními východisky regionálního rozvoje, aktuálními tématy regionálního rozvoje a také regionální politikou v Evropské unii a v České republice.

Publikace „*Nový regionalismus*“ od Cihelkové a kol. (2007) popisuje, co je to regionalismus a jeho vývoj. Popisuje tento proces v praxi, například v kontextu s Evropskou unií. Regionalismem a regionem se zabývá i autor Holub (2007) v publikaci „*Region, regionalistika, regionalismus a regionalisté*“.

Velmi důležitou publikací, která byla využita v této práci, byla „*Euroregiony: úvod do problematiky*“ od autora V. Netolického (2007). Toto dílo v úvodní části charakterizuje problémy příhraničních regionů a přeshraniční spolupráce. Další část je věnovaná euroregionům, které se nacházejí na území České republiky. Součástí jsou i informace o finančních programech na podporu přeshraniční spolupráce, například Phare CBC a Interreg. Další publikací, která se zabývá euroregionem, je od autorů J. Dokoupila, A. Matuškové, J. Preise, M. Rousové a L. Kaňky (2012) s názvem „*Euregion Šumava*“. V první části se zde popisuje přeshraniční spolupráce a regionální rozvoj, dále se již zaměřuje na Euroregion Šumava.

Dalším použitým dílem v teoretické části, bylo „*Geografické aspekty evropské integrace*“ od P. Rumpela a kol. (2007). Soubor autorů se nás snaží v první kapitole uvést do terminologie a základních konceptů evropské integrace. V dalších kapitolách

se zaměřili na historii evropské integrace, instituce EU a přeshraniční spolupráci v rámci EU.

Další publikací, ze které bylo čerpáno, byla od J. Tomse (2002) s názvem „*Přehled vývoje česko-německých vztahů na území České republiky od 12. století do roku 1947*“. Toto dílo poukazuje na vývoj vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Jsou zde zmíněny důležité pozitivní i negativní milníky těchto vztahů. O vývoji česko-německých vztahů se zmínila i ve své diplomové práci L. Mudráková (2014) s názvem „*Euroregiony a transhraniční regiony v Evropě – analýza česko-německého pohraničí*“.

Mezi významné internetové zdroje, které byly použity, patří web Centra pro regionální rozvoj, ze kterého byla získána data týkající se operačních programů a jednotlivých přeshraničních projektů. Dalším webem jsou stránky jednotlivých pracovních sdružení Euregia Egrensis, kde jsem získal informace o tomto euroregionu. Data byla získána ze stránek programu Cíle 3 a EFRE. Pro tvorbu map jsem využil ArcGIS, kde jsem využil data z databáze ArcČR500 a Eurostatu.

4 DEFINOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Pojmy region, regionalismus, hranice a pohraničí/příhraničí úzce souvisí s tématem této bakalářské práce. Jelikož vyhodnocované projekty jsou vztahovány k určitému regionu v pohraničí na česko-německých hranicích.

4.1 Region

Regionem a jeho typologií se již dlouhou dobu zabývají odborníci a snaží se vytvořit všeobecnou definici. Většina se snaží při typologizaci regionu kombinovat tyto aspekty: koncepce, velikost a věcný obsah území. Tradičně se rozlišují regiony na deskriptivní a normativní, které se často využívají v regionálních vědách. Deskriptivní regiony jsou vymezeny pomocí situační analýzy a dělíme je na homogenní a heterogenní. Normativní regiony vzniknou na základě politického rozhodnutí. Do této skupiny patří administrativně-správní jednotky, plánovací regiony nebo regiony, kam je soustředěna podpora státu (Wokoun a kol. 2008).

Podle Holuba (2007) lze *region* charakterizovat tak, že se jedná o území, na kterém jsou za pomoci předem stanovených kritérií konstatovány prvky, které jsou odlišné od analogicky stanovených prvků v sousední oblasti. Je nutné brát v úvahu nejen jevy existující právě v daném momentu, ale i jevy, které budou následovat s vývojem území.

4.2 Regionalismus

Od první poloviny dvacátého století se regionální ekonomická integrace stala nástrojem hospodářské politiky státu. Důvodem je odstraňování překážek pohybu služeb, zboží a výrobních faktorů. Dochází tedy k liberalizaci jejich společných vztahů. Během posledních let se regionální integrace natolik změnila, že se osamostatnila jako svébytná disciplína – *regionalismus*. Hlavním předmětem zkoumání této vědní disciplíny je aktuální stav a proměny regionální ekonomické integrace (Cihelková a spol. 2007).

Významnou organizací pro ekonomickou a politickou integraci je Evropská unie. V roce 2004 do ní vstoupila i Česká republika. V rámci této organizace se podepsala dohoda o Schengenském prostoru, což má velký význam pro příhraniční regiony a euroregiony. Příhraniční regiony zůstávají z hlediska státu nadále okrajovými, ale z hlediska EU se stávají významnými tranzitními regiony (Dokoupil a kol. 2012).

4.3 Hranice

Základní nezbytnou součástí každého státu jsou územně vymezené státní hranice. Proto je vývoj těchto hranic spolu s dějinnými změnami politických jednotek, vývojem mapy celého světa a rozvojem příhraničních oblastí častým tématem řešeným vědními disciplínami. Jednou z nich je i geografie (Rumpel a kol. 2007).

Vědní obor geografie se také dlouhodobě zaměřuje na pojem hranice. V mnoha pracích najdeme různé definice tohoto pojmu, které jsou ovlivněny aspekty: geografickými, hospodářskými, sociálními, právními, politickými, ekonomickými, vojenskými a kulturními. Lze říci, že pojem hranice je spojen s existencí živého organismu, protože pro každý živý organismus existují nějaké hranice jeho interakcí se sousedními živými organismy i hranice vlivu na neživé okolí. (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004)

Obecně platí, že hranice jsou linie nebo zóny, které oddělují dva kvalitativně lišící se celky. Existovat mohou buď teoreticky nebo pomocí právního vymezení nebo silou. Příkladem zonální hranice jsou etnické hranice. Ty oddělují oblastní jednotky, které jsou obývané příslušníky rozdílných etnických skupin. Jako celky lze brát například: regiony, fyzickogeografické jednotky, administrativní jednotky nebo státní útvary. Mezi dva hlavní typy hranic patří umělé a přírodní hranice. Přírodní hranice jsou vázány na přírodní prvky krajiny. Mezi tyto přírodní prvky patří horský hřbet nebo říční tok. Umělé hranice jsou vázány na antropogenní činnost neboli lidskou činnost. Jsou to například hranice etnické, jazykové nebo historické (Rumpel a kol 2007).

Z geografického pohledu se nejčastěji vnímají hranice, jako oblast státního území, která je vymezena státní hranicí. Mezi autory, kteří definovali nebo se zabírají pojmem hranice, patří Heigl, Johnston, Prescott, Schwind, Šindler.

Státní hranici definuje Baar a kol. (Baar a kol 1996) jako „konvenčně stanovenou linii na mapách a v terénu, která odděluje území jednoho suverénního státu od území jiného suverénního státu nebo od oblasti nepodléhající suverénní moci žádného státu“.

jako pevně stanovenou linii na mapách a v terénu. Tato linie odděluje území dvou suverénních států nebo území, které nepodléhá suverénní moci žádného státu.

Na evropském kontinentu se nachází velký počet hranic mezi zeměmi. Většina z nich je vázána na geomorfologický ráz krajiny. Další část vzniku hranic je následkem dřívějších politických bojů. Jako nejstarší hranice v Evropě je považována hranice mezi

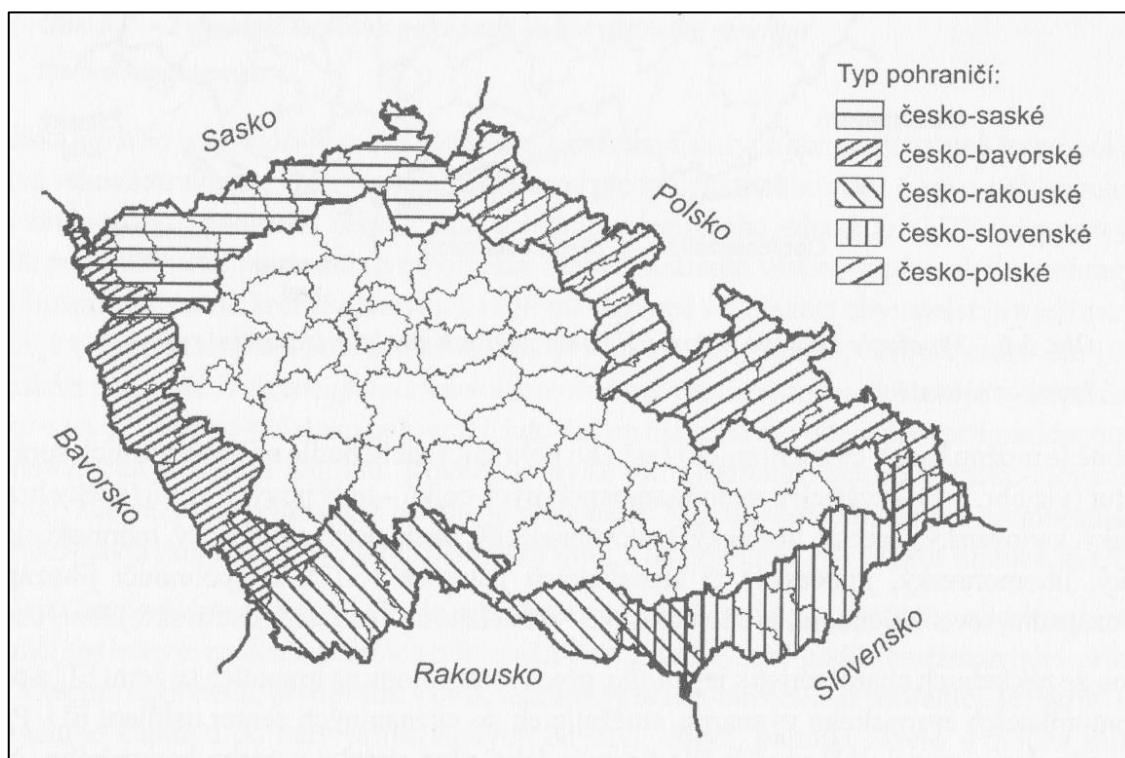
Portugalskem a Španělskem (Netolický 2007). Podle R. J. Johnstona (Johnston 1994) je hranice dělicí čára mezi jednou prostorovou jednotkou nebo skupinou a jednotkou druhou.

Heigl (1978) ji definuje hlavně podle její funkčnosti. Chápe ji jako právně fixovanou a v přírodě ustanovenou linii, spojující homogenní nebo heterogenní regiony, které vytváří administrativní, politickou nebo hospodářskou jednotku. Příhraniční prostor se tvoří hraniční linií. Ten je vyznačován po obou stranách hraniční linie stejnými nebo odlišnými znaky (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004).

4.4 Pohraničí/příhraničí

Dále je důležité se zamyslet nad termíny *příhraniční* a *pohraniční*. Touto problematikou se zabývá Heffner (Heffner 1998), který k rozlišení pojmů využívá rozbor cizojazyčných termínů. On sám vnímá termín pohraniční jako oblast rozloženou po obou stranách hranice. Termín příhraniční definuje jako oblast podél jedné strany hranice.

Obrázek č. 1: Typologie českého pohraničí podle sousedních států

Zdroj: převzato z Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004

V české geografické obci dochází k nejednoznačnému používání těchto termínů. Pojem pohraniční je zde vnímán jako oblast jednostranně rozloženou podél hranic (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol 2004).

4.4.1 Charakteristika příhraniční oblasti

Příhraniční regiony lze charakterizovat nižším osídlením. Příčinou nižšího osídlení je nejčastěji nepříznivá geomorfologie terénu, která není ideální pro život obyvatel. Na území České republiky jsou to zejména horské oblasti Šumava, Krušné hory, Krkonoše, Orlické hory, Nízký a Hrubý Jeseník. Dále to ovlivňují obavy z přeshraničních konfliktů nebo uzavření hranic. Regiony mají prvky periferie. Také je zde nižší hospodářský potenciál a vyšší nezaměstnanost. Dopravní obslužnost je nedostačující a další faktory, které vyplývají z daných ekonomických a politických situací státu. Tyto faktory jsou předmětem různých výzkumů v oblasti hospodářské, tak i sociální (Netolický 2007). Mezi autory, kteří se také touto problematikou zabírají, patří Kadeřábková, Zich nebo Zapletalová.

4.5 Euroregiony

Euroregiony jsou jednou z podoby přeshraniční spolupráce v Evropě. Podle autora V. Netolického není jednoduché najít definici pojmu euroregion. Jelikož struktura příhraničních regionů v Evropě je velmi rozmanitá zejména ve struktuře, právní formě atd. (Netolický 2007).

Obrázek č. 2: Vymezení českých euroregionů

Zdroj: převzato z Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004

Nicméně J. Tomek a kol., tento pojem definuje ve své publikaci *Podniky, regiony, euroregiony před vstupem ČR do EU* jako demokraticky organizované instituce. Ty jsou zaměřené na přeshraniční spolupráci, zpracování strategií, koncepcí a projektů. Dále jsou základnou pro organizování a řízení aktivit, které přesahují hranice státu (Tomek 2001).

5 PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

V procesu evropské integrace a spolupráce mají hraniční regiony specifickou úlohu. V Evropské unii lze hranice mezi členskými státy vnímat dvěma způsoby. Prvním způsobem je vnímat hranici v přeneseném slova smyslu jako „jizvy“, což je způsobeno historickým vývojem. Zadruhé jako „švy“, které umožňují kooperaci uvnitř Evropské unie (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004).

Přeshraniční spolupráce zmírňuje nevýhody těchto okrajových státních částí. Pomáhá zdolávat okrajovou polohu a zlepšuje životní podmínky obyvatel, kteří zde žijí. Spolupráce by měla obsahovat sociální, infrastrukturní, hospodářské i kulturní oblasti života. Velmi důležité je zde vzájemné poznávání a budování důvěry (Netolický 2007).

5.1 Začátek přeshraniční spolupráce

Reakce na tyto efekty započala v roce 1950, kdy na hranicích mezi západoevropskými a severoevropskými zeměmi začala podpora rozvoje příhraničních regionů. První oficiální *cross-border region* neboli přeshraniční region vznikl na německo-holandské hranici. Cílem přeshraničních regionů bylo zajištění míru a odstranění historických bariér. Dále také řešení problémů spojené s lokalizací regionů například zvyšování životní úrovně. Pro dosažení cílů na obou stranách hranice vzniklo základní přeshraniční sdružení obcí. Sdružení od šedesátých let dvacátého století vykonávala politiku zlepšování situace v příhraničních regionech. Jednotlivé fáze evropské integrace zaměřené na hraniční problematiku jsou rozděleny do čtyř období. První období je po druhé světové válce, kdy dochází k vytváření prvotních přeshraničních regionů. Odstraňují se znaky periferie příhraničí vůči vnitrozemským oblastem. Druhé období je mezi šedesátými a sedmdesátými léty 20. století. Dochází k vytváření a stabilizaci euroregionů, zřízení Pracovního společenství hraničních regionů a také přeshraniční řešení společných problémů, což přispívá k evropskému sjednocování. Třetím obdobím jsou 80. léta, kdy vznikají další euroregiony především v západní Evropě a následné zapojování do konkurence schopnosti v rámci ostatních regionů. Čtvrté období začíná v roce 1990 a pokračuje dodnes. Zahrnuje společnou iniciativu *Interreg*, *Phare CBC*, tvorbu přeshraničních rozvojových a operačních programů (Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004).

Velký rozvoj přeshraničních vztahů je spojen s otevřením hranic. Nejvýznamnější změny nastaly během posledních třiceti let, kdy padla železná opona. Postupně tedy dochází k propojování jednotlivých zemí. Intenzita je dána hustotou obyvatelstva, dopravní obslužností a lokalizací průmyslových center (Zich 2007).

5.2 Náplň přeshraniční spolupráce

Obsah přeshraniční spolupráce vyplývá ze zkušeností hlavních představitelů přeshraniční kooperace v Evropě. Jednotlivé náplně partnerství se mění podle regionu. Základem je vymezení prioritních oblastí podle společných zájmů. Prioritní zájmy mohou být například hospodářství, infrastruktura nebo kultura. Dále se jedná o spolupráci v oblasti lidského života (práce, bydlení, volný čas, kultura), realizace smluv na státní nebo evropské úrovni. V praxi to jsou oblasti hospodářského rozvoje,

transportu včetně dopravy, územního plánování, ochrany životního prostředí, kultury, sportu, zdravotnictví, inovací, vzdělávání, veřejné bezpečnosti apod. (Netolický 2007).

5.3 Asociace evropských hraničních regionů

Asociace evropských hraničních regionů (AGEG – Association of European Border Regions) je asociace, která koordinuje činnost všech euroregionů v Evropě. (Informační systém pro implementaci práva EU 2017).

V roce 1965 byl podán návrh na založení evropské asociace neboli sdružení hraničních regionů. Tento návrh byl podán v Basileji na Mezinárodní konferenci regionálního plánování. Deset hraničních regionů založilo 17. – 18. června 1971 na zámku Anholt *Stálou konferenci evropských hraničních regionů*, která se později přejmenovala na Asociaci evropských hraničních regionů. AEBR se stala registrovanou asociací se sídlem ve Spolkové republice Německo v městě Gronau. V 70. a 80. letech měla asociace nejvýznamnějšího partnera *Radu Evropy*. Mezi další důležité partnery patřila *Evropská komise*, *Evropský parlament* a *CEMR* (Rada evropských obcí a regionů). Od svého založení se rozrůstá. V současné době zahrnuje více než 170 hraničních regionů po Evropě (Euroregion Silesia 2017).

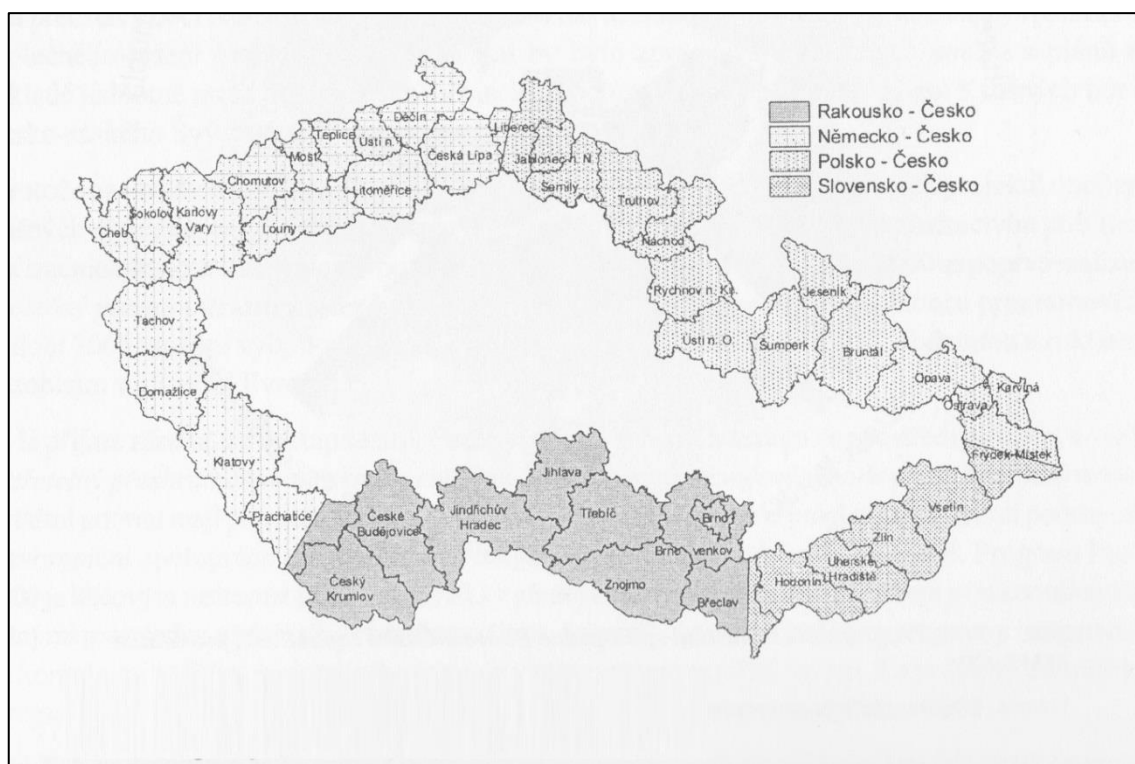
Všechny cíle a úkoly Asociace evropských hraničních regionů jsou popsány ve stanovách, které byly přijaty 25. listopadu 1994 v italském městě Terstu. Stanovy určují formu spolupráce evropských hraničních a příhraničních regionů v AEBR. Jedná se o cíle hlavně podporující a koordinující vzájemnou spolupráci těchto regionů v Evropě. Dále se jedná o vyměňování zkušeností a informací v oblasti přeshraniční spolupráce. Tyto zájmy pak zastupuje při jednání s parlamenty, institucemi, úřady a nadnárodními organizacemi (Euroregion Silesia 2017)

5.4 Programy EU na podporu přeshraniční spolupráce

Tyto programy Evropské unie jsou zaměřené na přeshraniční spolupráci a jsou systémovým prostředkem používaným k zajištění rovnováhy a udržení rozvoje příhraničních evropských oblastí. Podpora byla spuštěna v roce 1990 a dostala název INTERREG. V roce 1994 na tuto podporu navázala další iniciativa s názvem INTERREG II. Jednalo se o podporu, která již byla rozšířena v příhraničních oblastech, ale s nečlenskými zeměmi Evropské unie. V těchto nečlenských zemích byla podpora uskutečňována prostřednictvím každoročních programů Phare CBC (Cross-Border

Cooperation). Jako původní příhraniční regiony v České republice, které začaly čerpat finanční podpory, byly regiony v oblasti česko-německého a česko-rakouského pohraničí. Finanční podpora u česko-polského příhraničí byla zahájena až o pár let déle a to roku 1999. Podpora INTERREG II byla ukončena se vstupem České republiky do Evropské unie. Tímto bylo zpřístupněno pro Českou republiku zapojení do iniciativy INTERREG III. Finanční období INTERREG III je 2000 – 2006, kdy na rozdíl od dřívějších iniciativ je rozděleno na tři základní směry. Těmto třem směrům jsou přiřazena první tři písmena abecedy. Zaměřením směru A je přeshraniční spolupráce, směru B národní spolupráce a posledního směru C meziregionální spolupráce. V kontextu velkého rozrůstání Evropské unie v období 2004 až 2007 se jedním ze základních cílů evropské politiky stal cíl s názvem Evropská územní spolupráce (Cíl 3) pro období 2007 až 2013. Náplň Cíle 3 navazuje přímo na INTERREG v předchozích letech. Hlavním cílem je odstraňování současných bariér a podpora potenciálu regionů (Euroregion Silesia 2017).

Obrázek č. 3: Oblasti využívající programu Phare CBC (2001)

Zdroj: převzato z Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004

5.5 Základní cíle Evropské územní spolupráce

Prvním cílem je *Konvergence*, což je cíl zaměřený na urychlení sblížení nejméně rozvinutých regionů a členských států. Druhý cíl je *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*, kdy se jedná o zaměření na posílení konkurenceschopnosti podniků, zaměstnanosti a zlepšení atraktivnosti regionů. Třetím je *Evropská územní spolupráce*. Jde o cíl, který se zaměřuje na posilování přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce. Tato spolupráce je provozována prostřednictvím společných iniciativ (Euroregion Silesia 2017).

6 ČESKO-NĚMECKÉ VZTAHY

Toto téma je důležité k pochopení, jak významná je dnešní přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Německem. Obě země si prošly v minulosti společným dějinným vývojem, který měl významný pozitivní i negativní dopad především na pohraniční oblast. Analýzou česko-německého pohraničí se zabývala Lucie Mudráková ve své diplomové práci s názvem *Euroregiony a transhraniční regiony v Evropě – analýza česko-německého pohraničí*. Jednou z kapitol, které zde zpracovala, byl vývoj česko-německého pohraničí.

Podle Tomse (Toms 2002) se již nezbavíme vazeb s Německem v oblasti společenské, kulturní a ekonomické. Dále zmiňuje, že nelze dojít k normalizaci mezi národy, když nezačneme chápat události v posledních padesáti letech v širších souvislostech.

6.1 Vývoj česko-německých vztahů do 20. století

Vliv sousedního Německa byl zaznamenán kolem 10. století, kdy na české území začalo pronikat křesťanství. Postupně se začala vytvářet závislost na Svaté říši římské a následně splnutí území s habsburskou říší. Svatá říše římská vznikla z východního území Karla Velikého. Roku 1002 císař Jindřich II. udělil knížeti Vladivojovi odměnu a to tzv. Čechy v léno. S tím je spojen příchod prvních německých osadníků. Ve 12. století dochází k osidlování převážně západních Čech. Přicházejí zemědělci, horníci a řemeslníci z Rakouska a Německa (především z oblasti Oberpfalz). To mělo za následek nárůst podílu německého obyvatelstva v Čechách. Kolem roku 1300 byla jedna šestina obyvatel Čech německého původu. Poté byl rod Přemyslovců následován rodem Lucemburků s hlavním představitelem Karlem IV. Ten byl v roce 1347

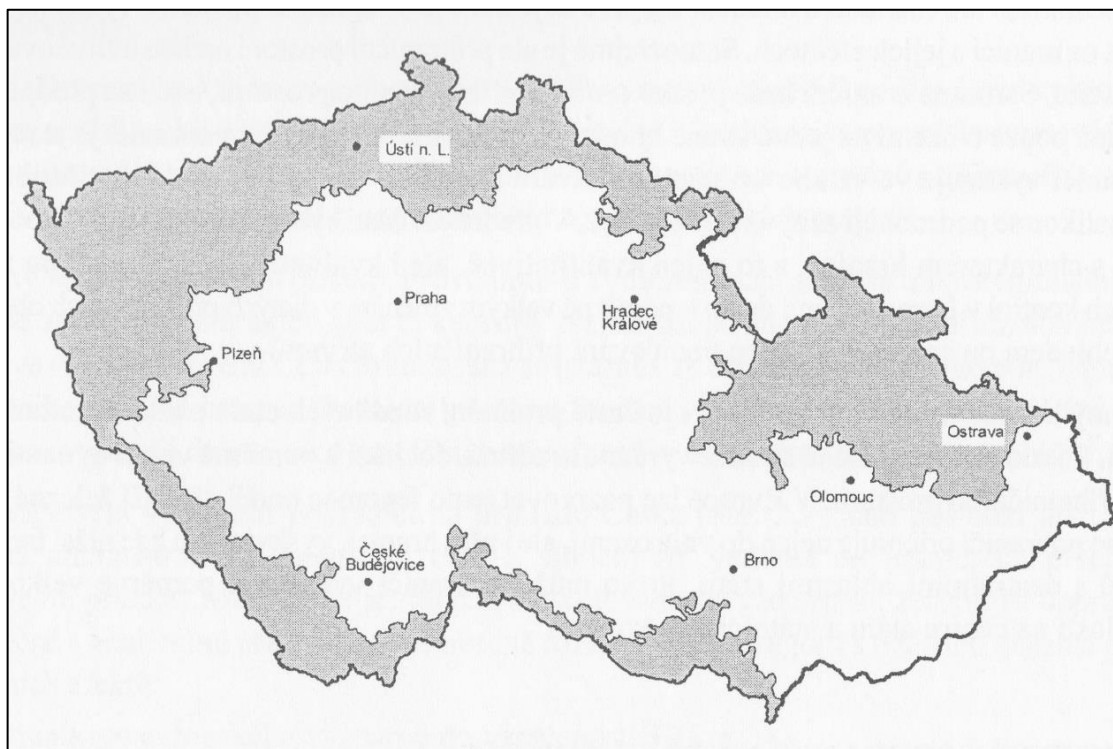
korunován českým králem, v roce 1349 byl korunován římskoněmeckým králem a poté v roce 1355 císařem *Říše římskoněmecké*. Pro 15. a 16. století jsou charakteristické válečné konflikty. V Čechách probíhají husitské války a v Evropě probíhá postupná reforma. Dochází k dynastickým konfliktům doprovázeným proměnlivostí hranic u zemí a říší. V roce 1526 jsou české země pod vládou rodu Habsburků. Během 19. století dochází k dělení obyvatelstva v Čechách a vznikají konflikty mezi českým a německým obyvatelstvem, ale ne na státní úrovni. V roce 1871 dojde ke sjednocení Německa. Během národního obrození jsou v Čechách snahy o vymezení v jazykově-kulturní rovině vůči německému obyvatelstvu. Za vlády Marie Terezie a Josefa II. se stal německý jazyk hlavním úředním jazykem. Následovaly snahy o navrácení českého jazyka do škol v Čechách. V roce 1860 je čeština uznána jako druhý hlavní jazyk. To však způsobilo odpor ze strany německého obyvatelstva, který vytvořil ve Vídni roku 1848 spolek Němců z Čech, Moravy a Slezska. Tyto spory vedly k zákazu spolků a sdružení podporující českou historii a kulturu. Dochází například k rozdělení Karlovy univerzity na dvě části, německou a českou. Roku 1848 se také uskutečnilo zasedání ve Frankfurtu, kde byly projednávány koncepce sjednocujícího se Německa. V rámci jednoho řešení mělo být Rakousko a země monarchie zahrnuty pod jeden politický celek. Proti však byli čeští zástupci v čele s Františkem Palackým. Nakonec byl zvolený jiný model pro proces sjednocujícího se Německa. Československo získalo svoji autonomii až po první světové válce roku 1918 (Mudráková 2014).

6.2 Vývoj česko-německých vztahů od 20. století

V první světové válce jsme byli součástí bloku centrálních mocností, neboli ve spojení Rakouska-Uherska a Německa. Během tohoto konfliktu se vytvářela představa o samostatném českém státu. Dříve než bylo oficiálně oznámeno skončení první světové války, vzniklo 28. 10. 1918 Československo. Německá menšina usilovala od odtržení z Československa, ale Německo ani Rakousko nepodpořilo jejich snažení. Nicméně Československo se snažilo udržovat dobré vztahy s touto menšinou prostřednictvím politiky zaměřené na zlepšování mezinárodních vztahů. Tuto politiku zastával jak prezident Masaryk, tak i Beneš. Následkem toho bylo umožněno německým spoluobčanům zastoupení na národní úrovni. Nicméně se tyto vztahy opět zhoršily ve 30. letech, kdy přišla ekonomická krize. Tyto nepokoje zesílily v roce 1933, kdy se stal Adolf Hitler německým kancléřem. Jeho strana kladla důraz na připojení

pohraničních oblastí, kde žila velká část německé menšiny, k Německu. V roce 1938 došlo k podepsání Mnichovské dohody a následnému připojení pohraničí Československa k Německu a vznikl protektorát Čechy a Morava (Mudráková 2014).

Obrázek č. 4: Vymezení protektorátu Čechy a Morava

Zdroj: převzato z Jeřábek, Dokoupil, Havlíček a kol. 2004

Došlo k odsunu českého obyvatelstva z pohraničí. V období 1940 až 1945 byly za prezidenta Beneše vydány dekrety, které zbavily německé obyvatelstvo státního občanství a vyvlastnily jejich majetek. Následoval velký odsun Němců z pohraniční oblasti a následně dosídlení českými obyvateli. Tyto dekrety mají určitý podíl na současných sporech mezi Českou republikou a Německem. Dalším obdobím ovlivňující česko-německé vztahy byla studená válka. Evropa byla rozdělena na východní a západní část podle vlivu mocností. Německo bylo rozděleno na západní část SRN (Spolková republika Německo) a východní část NDR (Německá demokratická republika). Československo mělo intenzivní spolupráci s NDR díky tomu, že spadalo do východní sféry vlivu. S SRN byly vztahy komplikovanější. Nicméně v roce 1973 po náročném jednání došlo k navázání oficiálních vztahů mezi Československem a SRN. Nové období vztahů začalo po roce 1989, kdy došlo

k podepsání dvou významných dokumentů. Ty se zaměřovaly na zlepšení sousedských vztahů a budoucí spolupráci (Mudráková 2014).

7 STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY

Strukturální a investiční fondy jsou prostředky Evropské unie, které představují významný nástroj evropské politiky sociální a hospodářské soudržnosti. Prostřednictvím těchto fondů dochází k rozdělování finančních prostředků mezi členské státy a jejich jednotlivé regiony. Tyto prostředky jsou cílené na snižování ekonomických a sociálních rozdílů (Evropské strukturální a investiční fondy 2017).

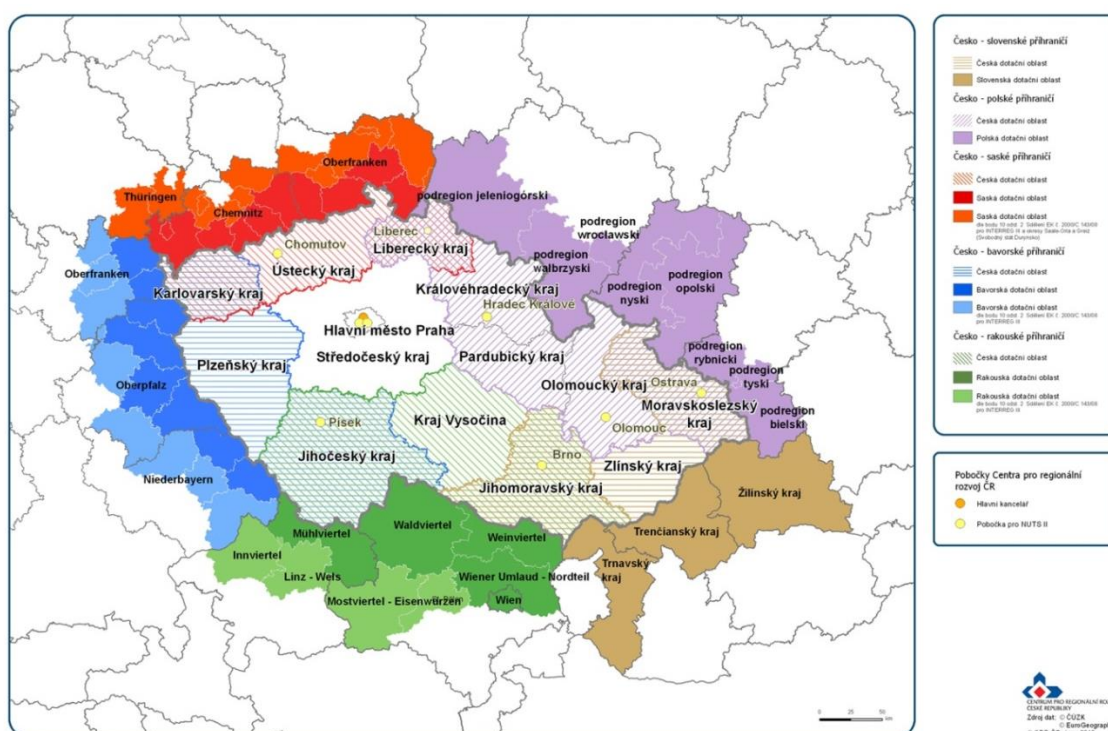
7.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Evropský fond pro regionální rozvoj je z hlediska objemu peněžních prostředků největším strukturálním fondem v Evropské unii. Tyto prostředky jsou především určeny na investování ve výrobě, která vede k vytváření dalších nových pracovních míst. Dále jde o zaměření na investice v dopravní, zdravotní a sociální infrastruktuře. Jedná se o podporování místního potenciálu, vývoje, výzkumu a investic zaměřených na zlepšení životního prostředí (Evropské strukturální a investiční fondy 2017).

8 PROGRAM CÍL 3

Tato bakalářská práce se vztahuje k operačnímu programu Cíl 3, jehož období je 2007 až 2013, kdy některé projekty dobíhaly až do roku 2015. Jedná se o cíl Evropské územní spolupráce se zaměřením na přeshraniční spolupráci. Území, které je součástí přeshraniční spolupráce tohoto programu, je znázorněno na obrázku číslo 5. Předložená bakalářská práce se zaměřuje pouze na oblasti přeshraniční spolupráce ČR-Svobodný stát Bavorsko a ČR-Svobodný stát Sasko/Durynsko (CRR 2017).

Obrázek č. 5: Územní vymezení přeshraniční spolupráce v letech 2007-2013

Zdroj: Cíl 3, 2017

8.1 Financování přeshraničních projektů v rámci Cíle 3 2007-2013

Financování přeshraničních projektů v rámci Cíle 3 2007-2013 je z Evropského Fondu pro Regionální Rozvoj. ERFF financuje maximálně 85 % z částky celkových nákladů. Státní dotace je 5 % z celkových nákladů příjemce na české straně. Příjemce dotací musí tedy být schopný zaplatit 10 % z celkových nákladů projektu. Dotace se proplácí zpětně, ale existuje možnost získat průběžné platby během realizace projektu. Účtování částek probíhá v eurech (CRR 2017).

Tabulka č. 1: Přidělení finančních zdrojů přeshraničním regionům v období 2007-2013 (v eurech)

Cíl 3	Celkové prostředky	EFRR	Členské státy
ČR – Bavorsko	135 894 647	115 510 449	20 384 198
ČR – Polsko	258 187 467	219 459 344	38 728 123
ČR – Rakousko	126 394 580	107 435 393	18 959 187
CŘ – Sasko	24 399 640	207 396 944	36 599 432
ČR – Slovensko	109 106 049	92 740 141	16 365 907

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z CRR, 2017

Jedná se o alokace za celý program, kde jsou zahrnuty i prostředky druhého státu příslušného programu. Data v této tabulce ukazují množství finančních prostředků vynaložené na projekty v jednotlivých přeshraničních regionech. Nejvíce vynaložených prostředků bylo v oblasti ČR-Polsko a poté ČR-Sasko. Nejméně prostředků bylo vynaloženo v oblasti ČR-Slovensko.

8.2 Základní podmínky pro získání dotace v rámci Cíle 3 2007-2013

Pro získání dotace se musí dodržet pět základních podmínek. První podmínka se nazývá *Princip Vedoucího partnera* neboli *Lead partner principle*. To znamená, že všechny partneři daného projektu si musí zvolit svého vedoucího partnera. Ten bude zodpovídat za uskutečňování celkového projektu, ale i těch částí, které realizují ostatní partneři projektu. Druhá podmínka nese název *Kritéria přeshraniční spolupráce*. K vyhovění je nutné splnit alespoň dvě z těchto podmínek: společná příprava projektu, společná realizace projektu, společné financování a personál. Třetí podmínkou je *Dopad na území programu*, kdy dotovaný projekt musí mít pozitivní dopady na oblast členských států. Čtvrtá podmínka s názvem *Vhodnost žadatele* zkoumá vhodnost žadatele vůči programu. Český žadatel – veřejnoprávní právnická a právnická osoba, která je ovládaná veřejnoprávními právnickými osobami, nesmí být založena za účelem získání zisku. Posledním kritériem nese název *Soulad s cíli a požadavky příslušného programu*, tedy aby cíle a požadavky projektu odpovídaly danému programu (CRR 2017).

8.3 Operační program Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013

Životní prostředí v oblasti Česka a Bavorska je na dobré úrovni. K této situaci přispělo, že oblast spadala do úseku železné opony. Ta zde způsobila omezení hospodářského rozvoje a tedy zachování přírodního potenciálu. Nachází se zde horní toky řek, takže kvalita vody je zde dobrá. Méně je vnímána ekologická zátěž na Tachovsku, díky dřívější těžbě uranu. Zemědělská výroba je zde podprůměrná, což je dáno historickým vývojem. Hustota zalidnění je zde nízká díky rozlehlému národnímu parku Šumava (Jeřábek 2001).

Již od počátku 90. let se formovala dobrá tematická a institucionální spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou. Tento program Cíl 3 2007-2013 navazuje na společnou Iniciativu Společenství Interreg IIIA v období 2004-2006. V tomto období 2007 až 2013 jsou vymezeny dvě prioritní osy. První prioritní osou je *Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě*. Druhá prioritní osa nese název *Rozvoj území a životního prostředí*. Oblast podpory je zobrazena na obrázku č. 6. V rámci programu se uskutečňovaly větší a menší projekty. Větší projekty jsou s náklady nad 25 000 Euro.

Pro malé projekty je vytvořen nástroj *Dispoziční fond*, který je určený pro projekty *people-to-people* (projekty pro prohlubování přeshraničních kontaktů a vazeb) s náklady pod 25 000 Euro. Dispoziční fond je spravován euroregiony podporovaného území. V tomto území se jedná o Euregio Egrensis a Euregion Šumava (CRR 2017).

Obrázek č. 6: Dotační území programu Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko

Zdroj: Cíl 3, 2017

8.3.1 Specifické cíle v Prioritní ose 1

V prioritní ose 1 s názvem *Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě* jde hlavně o zajištění trvale udržitelného hospodářského a sociálního rozvoje česko-bavorské příhraniční oblasti. Jsou zde 4 operativní cíle. Součástí této osy je *Technická pomoc*. Ta vytváří opatření k přípravě, řízení, monitorování, hodnocení, informování a kontrole programu Cíl 3 (CRR 2017).

Prvním operativním cílem je *Hospodářská spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru* se zaměřením na (CRR 2017):

- podporu přeshraniční spolupráce v oblastech výzkumu, vývoje, technologií, inovací, analýz trhu, odbytu a prodeje, marketingu, výstav a veletrhů;

- podporu rozvoje a intenzifikace transferu technologií a know-how zejména malých a středních podniků;
- podporu přeshraničních aktivit institucí působících v oblasti hospodářského rozvoje, jakož i podporu přeshraniční spolupráce mezi těmito institucemi působícími v oblasti hospodářského rozvoje a veřejné správy;
- přeshraniční aktivity podnikání a rozvoje malých a středních podniků.

Druhý operativní cíl je *Cestovní ruch, volný čas a rekreace* se zaměřením na (CRR 2017):

- podporu přeshraniční spolupráce v oblastech cestovního ruchu, volného času a rekreace, jakož i spolupráci s ostatními hospodářskými sektory a odvětvími;
- zřizování a zkvalitňování přeshraniční infrastruktury pro cestovní ruch včetně řídicích a navigačních systémů;
- rozvoj a zkvalitňování přeshraničních nabídek a produktů v oblasti cestovního ruchu, volného času a rekreace;
- podporu přeshraničních aktivit zaměřených na propagaci regionu.

Třetím operativním cílem je *Profesní vzdělávání a trh práce* se zaměřením na (CRR 2017):

- podporu profesního vzdělávání a zvyšování kvalifikace s přeshraničním významem;
- podporu profesního vzdělávání a realizaci opatření na podporu zaměstnanosti s přeshraničním významem, zejména se zaměřením na nezaměstnané, ženy, mládež, na ekonomicky aktivní se sníženou pracovní schopností a na osoby, jimž hrozí vyloučení z trhu práce;
- podporu zařízení pro profesní vzdělávání s přeshraničním významem;
- podporu vzájemné spolupráce aktérů a institucí působících na trhu práce a v oblasti profesního vzdělávání, podporu rozvoje přeshraničního pracovního trhu, získávání a šíření informací.

Čtvrtým operativním cílem je *Výchova a všeobecné vzdělávání, věda, výzkum, kultura, zdravotnictví a sociální péče, civilní ochrana a ochrana před katastrofami, rozvoj sítí*. Jeho zaměření je na (CRR 2017):

- podporu přeshraniční spolupráce v oblasti výchovy a všeobecného vzdělání, vědy, výzkumu, vývoje a technologií;
- výstavbu a zlepšení přeshraniční struktury sloužící výchově a všeobecnému vzdělávání a výzkumu;
- podporu přeshraniční spolupráce v oblasti kultury;
- podporu přeshraniční infrastruktury v oblasti kultury;
- podporu oblasti zdravotnictví a sociálních služeb s přeshraničním významem;
- podporu opatření s přeshraničním významem v oblasti civilní ochrany a ochrany před katastrofami
- podporu přeshraniční spolupráce mezi institucemi, jakož spolupráci mezi institucemi a dalšími aktéry, vytváření tematických sítí a společných regionálních rozvojových organizací;
- budování a podporu dalšího rozvoje institucionálních přeshraničních organizací (např. euroregionů);
- Dispoziční fond k podpoře malých projektů – rovněž typu people-to-people projekty – napříč všemi prioritními osami, zejména přinášejícími prohloubení přeshraničních kontaktů

8.3.2 Specifické cíle v Prioritní ose 2

Jde zde o vybudování základních předpokladů trvale udržitelného rozvoje česko-bavorské příhraniční oblasti. Tato osa nese název *Rozvoj území a životního prostředí* a má 4 záměry (CRR 2017).

V prvním záměru jde o ochranu udržení životních podmínek zlepšením ochrany přírody a životního prostředí. Cíle záměru jsou (CRR 2017):

- podpora přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany přírody a životního prostředí;
- výstavba a rekonstrukce přeshraničních zařízení využívaných v oblasti životního prostředí a pro ochranu přírody, a zřizování příslušných institucí a organizací;
- podpora přeshraničních systémů pro zásobování vodou a energiemi, systémů a zařízení k čištění vod a odstraňování odpadů, a k odstraňování starých zátěží, znovuzачlenění nevyužívaných ploch k hospodářskému využití;
- podpora využívání ekologických postupů zaměřené na výzkum a management v oblasti životního prostředí, na oblasti vzdělávání se zaměřením na ŽP, na informace a monitoring v oblasti životního prostředí.

Druhý záměr nese název *Územní plánování a rozvoj venkovského prostoru*, kde jde o dosažení vyváženého rozvoje česko-bavorské příhraniční oblasti prostřednictvím využití nástroje územního plánování a podporou rozvoje venkovského prostoru. Jeho cíle jsou (CRR 2017):

- podpora přeshraničního územního plánování a regionálního rozvoje včetně zpracování studií a koncepcí;
- podpora přeshraničního rozvoje venkovských oblastí.

Třetí záměr *Doprava* je zaměřený na zlepšení podmínek pro mobilitu obyvatelstva v příhraniční oblasti a zlepšení její dostupnosti rozvojem dopravních systému a sítí. Cíle jsou (CRR 2017):

- výstavba a zlepšení přeshraniční dopravní infrastruktury;
- podpora ekologických forem dopravy, rozvoj a zlepšení přeshraničních dopravních systémů a systémů kombinované dopravy, jakož i zajištění návaznosti na dopravce včetně doprovodné infrastruktury a zařízení;
- opatření zlepšující průchodnost a provoz na hraničních přechodech, jakož i technická a organizační opatření zlepšující odbavení a na hranici.

Čtvrtým záměrem je *Zkvalitnění informačních a komunikačních systémů*, kdy cílem je (CRR 2017):

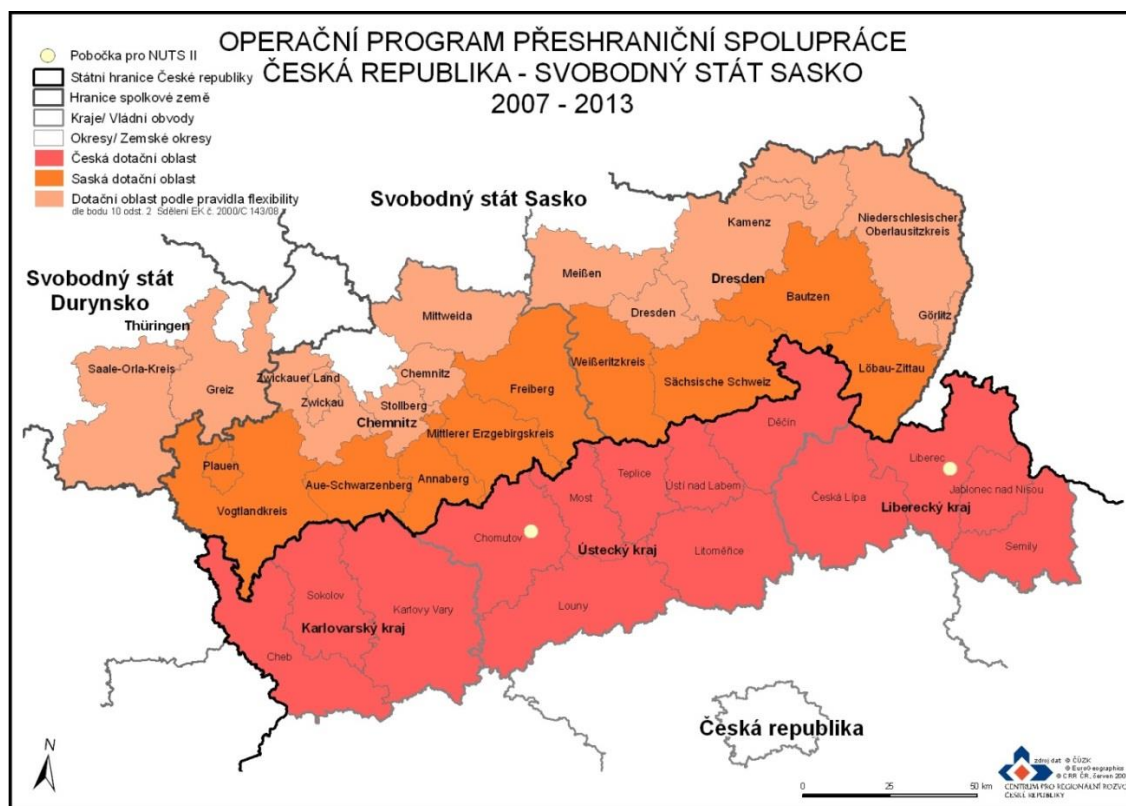
- výstavba a zlepšení přeshraničních komunikačních a informačních systémů a technologií.

8.4 Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2007-2013

Oblast česko-saského úseku je ovlivněna dlouhodobým využíváním nerostných surovin. Životní prostředí je zde negativně ovlivňováno těžbou hnědého uhlí (Mostecká a Sokolovská pánev) a spalováním v tepelných elektrárnách. Tato činnost významně ovlivňuje i Sasko. Jsou zde i špatné předpoklady pro zemědělství. V 90. letech docházelo k omezování zemědělského půdního fondu. To souvisí s obyvatelstvem, jehož podíl na venkově je nízký. Nezaměstnanost v této oblasti je vyšší oproti ostatním úsekům (Jeřábek 2001).

Spolupráce v rámci programu Interreg IIIA ČR a Svobodného státu Sasko byla pozitivní i přes určité problémy v počáteční fázi využívání programu. Například docházelo k nerovnoměrnému rozdělování prostředků mezi jednotlivé strany. OPPS neboli Operační program přeshraniční spolupráce Sasko-ČR tedy navazuje na předchozí iniciativu. V tomto období 2007-2013 jsou stanoveny tři prioritní osy. První osou je *Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území*. Druhou osou je *Rozvoj hospodářství a cestovní ruch* a třetí osa je zaměřená na *Zlepšení situace přírody a životního prostředí*. Oblast podpory je zobrazena na obrázku č. 7. Projekty v tomto programu jsou rozděleny podle velikosti financí na velké a malé projekty. Minimální velikost velkých projektů je 22 500 Euro. Malé projekty mají specifický nástroj zvaný *Fond malých projektů* a jejich velikost nepřesahuje 22 500 Euro. Všechny projekty jsou dotované EFRR. Projekty v rámci Fondu malých projektů jsou zaměřeny na zlepšení přeshraniční výměny informací, komunikaci a kooperaci mezi obyvateli, sdruženími a úřady v regionu. Důležitá je také podpora identifikace obyvatelstva s jejich životním prostorem. Fond malých projektů je ve správě euroregionů. Jsou to euroregiony Euregio Egrensis, Euroregion Elbe-Labe, Euroregion Erzgebirge-Krušnohoří, Euroregion Neisse-Nisa (CRR 2017).

Obrázek č. 7: Dotační území programu Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Sasko a Durynsko

Zdroj: Cíl 3, 2017

8.4.1 Specifické cíle v Prioritní ose 1

Tato prioritní osa je zaměřená na rozvoj v rámci společenských podmínek v dotované oblasti. Jsou zde určeny čtyři hlavní záměry a poté jednotlivé jejich cíle (CRR 2017).

Prvním záměrem je *Kooperativní zlepšení a rozvoj a výstavba potřebné infrastruktury a spolupráce v oblasti regionálního plánování a rozvoje*. Cíle toho záměru jsou (CRR 2017):

- zlepšení propustnosti hranice, výstavba a rozvoj hraniční infrastruktury a napojení pohraničí na důležité přeshraniční dopravní osy;
- kooperace v oblasti výstavby, rozvoje a podpory potřebné přeshraniční silniční a kolejové regionální veřejné osobní dopravy pro zlepšení přepravní nabídky v pohraničí a pro zlepšení propojení regionální přeshraniční veřejné hromadné dopravy osob;
- společný rozvoj a zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím;

- kooperace v oblasti výstavby potřebné infrastruktury především v oblasti pečovatelských služeb a péče o seniory a děti, postižené osoby, stejně jako v oblasti vzdělávání s cílem synergických účinků společné infrastruktury;
- spolupráce při rozvoji udržitelných přeshraničních kooperačních sítí a propojení v oblasti regionálního plánování a rozvoje;
- kooperace při získávání regionálních konkurenčních výhod prostřednictvím koncepce a realizace přeshraničních regionálně-plánovacích a interkomunálních opatření.

Druhým záměrem je *Kooperace v oblasti lidských zdrojů, socio-kulturního rozvoje a partnerské spolupráce*. Cíle tohoto záměru jsou (CRR 2017):

- podpora přeshraniční kooperace v oblasti vzdělávání a vědy;
- podpora přeshraničních kooperací mezi podniky a vzdělávacími zařízeními;
- rozvoj socio-kulturních kompetencí a rozvoj jazykových znalostí prostřednictvím příslušných společných nabídek pro obyvatelstvo;
- spolupráce při vytváření vazeb mladého obyvatelstva s dotačním územím prostřednictvím cílené podpory perspektiv rozvoje mladých a vysoce kvalifikovaných odborníků;
- kooperace při integraci postižených osob do sociálního života;
- kooperace při vytváření široké nabídky aktivit pro mladé;
- kooperace při zachování společného kulturního dědictví a při intenzifikaci vytváření společné kulturní identity;
- posílení identifikace obyvatelstva se společným pohraničím;
- zintenzivnění výměny mezi institucemi, sdruženími, spolky, obyvateli atd.

Třetím záměrem je *Kooperace v oblasti bezpečnosti, záchranných služeb, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany*. Cíle toho záměru jsou (CRR 2017):

- zlepšení spolupráce pro zajištění bezpečnosti ve společném pohraničí;
- vytvoření efektivních struktur záchranných služeb;
- podpora vybudování a provozu efektivního systému přeshraniční protipožární ochrany a ochrany před katastrofami.

Čtvrtým záměrem je *Společný fond malých projektů*. Cílem tohoto záměru jsou (CRR 2017):

- zintenzivnění přeshraniční komunikace na místní a regionální úrovni;
- posílení zodpovědnosti místních lidí za společné dotační území prostřednictvím pokračování Společného fondu malých projektů.

8.4.2 Specifické cíle v prioritní ose 2

Tato osa se zaměřuje na *Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu*. Jsou zde vyčleněny dva záměry a jejich jednotlivé cíle této přeshraniční spolupráce (CRR 2017).

Prvním záměrem je *Hospodářská kooperace a rozvoj přeshraničních hospodářských struktur*. Cíle toho záměru jsou (CRR 2017):

- podpora tvorby a rozvoje kooperačních sítí;
- podpora výzkumu a technologického rozvoje, především technologií budoucnosti;
- rozvoj společných marketingových struktur a existujících podnikatelských sítí.

Druhým záměrem je *Kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v cestovním ruchu*. Jeho cíle jsou (CRR 2017):

- zlepšení úrovně infrastruktury cestovního ruchu ve společném dotačním území;
- podpora rozvoje a realizace společných marketingových strategií;
- zlepšení společné nabídky cestovního ruchu prostřednictvím kooperací;
- podpora vytváření společných struktur prostřednictvím propojení zařízení cestovního ruchu, včetně rozvoje v oblasti lázeňství;
- odbourávání znalostních a informačních deficitů.

8.4.3 Specifické cíle v Prioritní ose 3

Tato osa se zaměřuje na *Zlepšení situace přírody a životního prostředí*. Vyčleňují se zde dva záměry (CRR 2017).

Prvním záměrem je *Ochrana klimatu, lesa a přírody, péče o krajinu a odpadové hospodářství*. Cíle toho záměru jsou (CRR 2017):

- ochrana a rozvoj přírody a krajiny ve společném dotačním území;
- zpracování a realizace společných koncepcí;

- rozvoj odpadové a surovinové politiky orientované na budoucnost;
- vytvoření přeshraničních sítí v oblasti životního prostředí;
- posílení ekologického uvědomění a environmentálního vzdělávání.

Druhým záměrem je *Protipovodňová ochrana, vodní hospodářství, vodní stavby*. Jeho cíle jsou (CRR 2017):

- zlepšení protipovodňové ochrany;
- zlepšení technické ekologické infrastruktury (především v oblastech zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod) a ekosystémů vodních toků;
- zlepšení stavu vodstva včetně podzemních vod;
- odborné specifické výzkumné a modelové záměry a rovněž výměna informací a zkušeností.

9 EUREGIO EGRENSIS

Tato práce se zaměřuje na Euregio Egrensis. Konkrétně to bude na jeho vznik, oblast působení, strukturu, cíle a také na vysvětlení několika pojmů, které se vážou na tento euroregion.

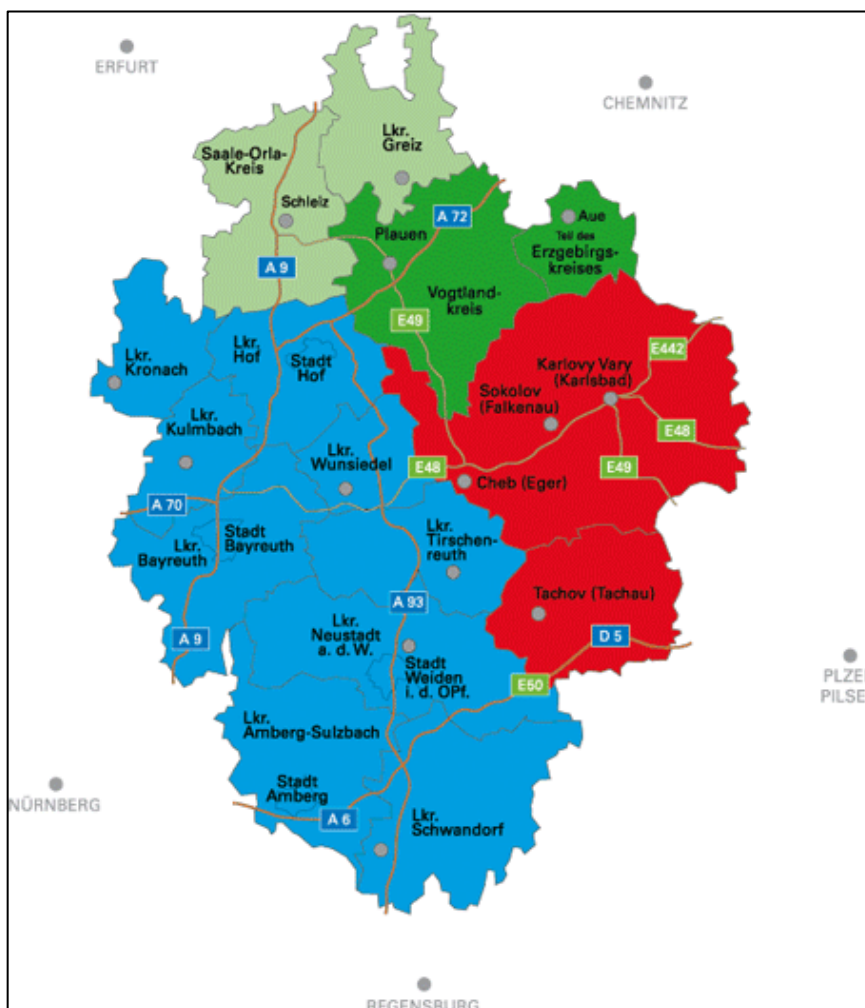
9.1 Vznik

Euregio Egrensis je *Regionální sdružení obcí a měst*, neboli přeshraniční organizace působící na území Česka, Bavorska, Saska a Durynska. Základem vzniku byla dohoda, která vedla ke sloučení tří pracovních sdružení a to Čechy, Bavorsko a Vogtlandsko (ČSÚ 2017). Pracovní sdružení Česko bylo založeno v roce 1991, Bavorsko a Vogtlandsko v roce 1992. Ke sloučení těchto pracovních sdružení došlo 3. února 1993 v Chebu. Od roku 2007 je součástí i pracovní sdružení Sasko-Durynsko. Název tohoto euroregionu se skládá ze dvou pojmů. *Euregio* neboli *Euregion* znamená zeměpisně určenou oblast nebo region, který překračuje hranice. Oba pojmy jsou zkrácenou verzí pro výraz Evropský region. Všechny Euregia jsou dobrovolná regionální sdružení s činností překračující hranice státu. Pojem *Egrensis* je vztahován na historickou oblast, ve které se euroregion nachází. Tato oblast byla ve středověku nazývána *Regio Egire* nebo *Provincia Egrensis*. Jedná se o oblast Chebska – Egerlandu (Euregio Egrensis 2017).

9.2 Oblast působení

V dnešní době má euroregion rozlohu kolem 17 000 km² s 2 miliony obyvatel. Přibližně 50 % území euroregionu se nachází v Bavorsku, 30 % v Sasku-Durynsku a 20% v Čechách. Euregio Egrensis zahrnuje devět okresů v bavorské části (Amberg-Sulzbach, Bayreuth, Hof, Kromach, Kulmabach, Neustadt a. d. Waldnaab, Schwandorf, Tirschenreuth, Wunsiedel i. F.) a čtyři města, které mají status okresu (Amberg, Bayreuth, Hof, Weiden). V Sasko-Durynské části se nachází Saale-Orla-Kreis, Greiz, Vogtland kreis a Erzgebirgskreis (Euregio Egrensis 2017). V české části je do tohoto sdružení zapojeno 66 obcí (k 31. 15. 2015) v okresech Karlovy Vary, Sokolov, Cheb a Tachov (ČSÚ 2017).

Obrázek č. 8: Okresy v Euregiu Egrensis

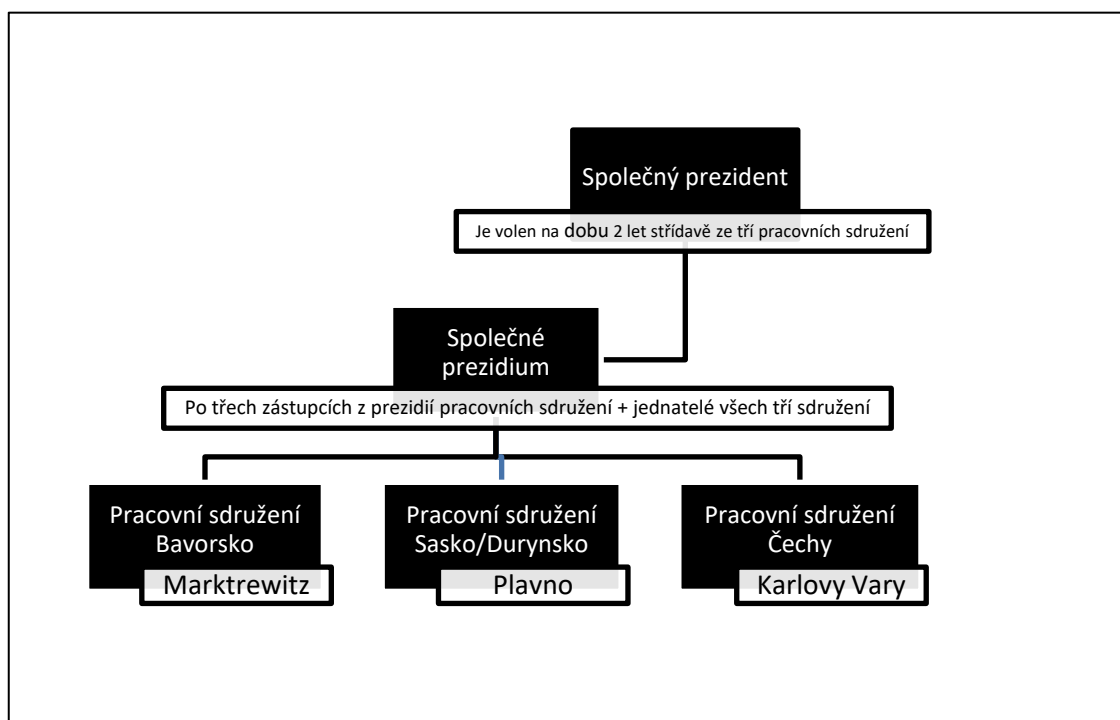

Zdroj: Euregio Egrensis, 2017

9.3 Struktura

Každé ze tří sdružení má vlastní prezidium (předsednictvo), které zastupuje zájmy jednotlivých sdružení (svazu). Dále má každé sdružení vlastní jednatele, který vykonává funkce v rámci hlavní pracovní činnosti za pomoci dalších spolupracovníků. Jednatelství bavorského sdružení je ve městě Marktrewitz, Sasko-durynské ve městě Plavno a české v Karlových Varech (Euregio Egrensis 2017).

Obrázek č. 9: Struktura Euregia Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Euregio Egrensis, 2017

9.4 Cíle

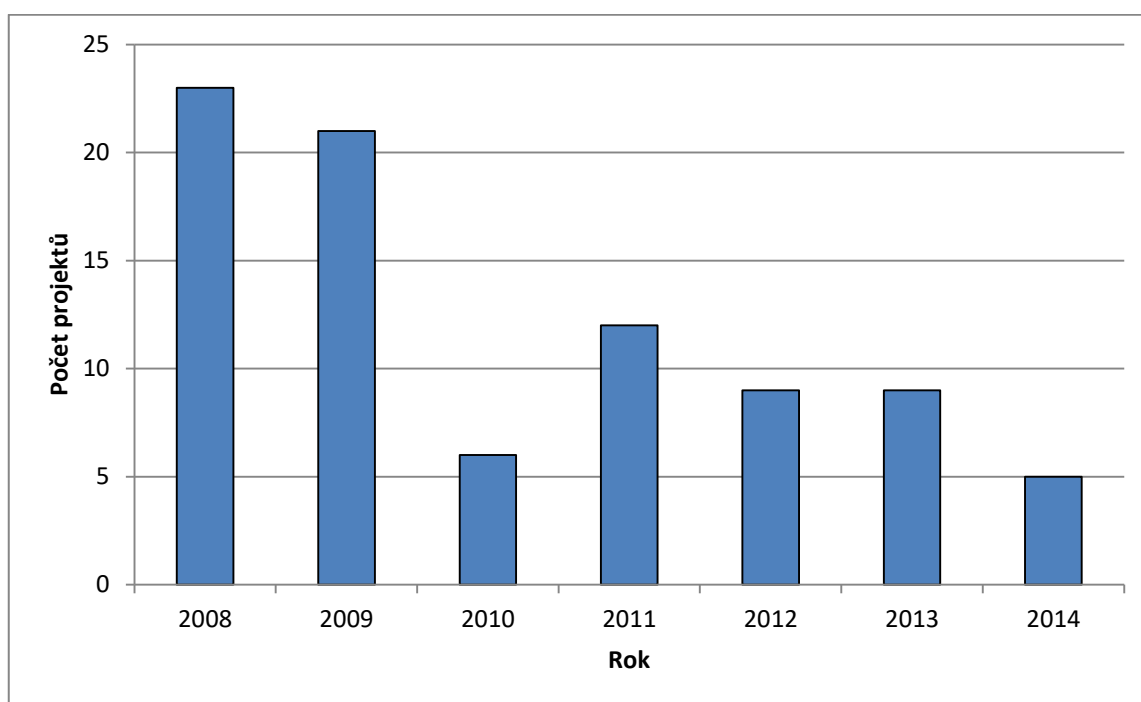
Cílem sdružení je prohlubování a rozvíjení přátelských vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. K dosažení tohoto cíle se sdružení soustředí hlavně na iniciování a podporování různých forem spolupráce mezi městy, obcemi, institucemi, organizacemi i jednotlivci. Doporučené náměty spolupráce jsou v oblasti hospodářství, dopravy a trhu práce, zemědělství, cestovního ruchu, lázeňství a turismu, životního prostředí, vzdělávání, kultury a sportu (ČSÚ 2017).

10 PROJEKTY V EUREGIO EGRENSIS V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE CÍL 3 2007-2013

10.1 Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 Česká republika a Bavorsko

V tomto operačním programu přeshraniční spolupráce bylo schváleno celkem 85 projektů, které z Evropského fondu pro regionální rozvoj celkem získaly přes 27 mil. Euro (viz příloha č. 1).

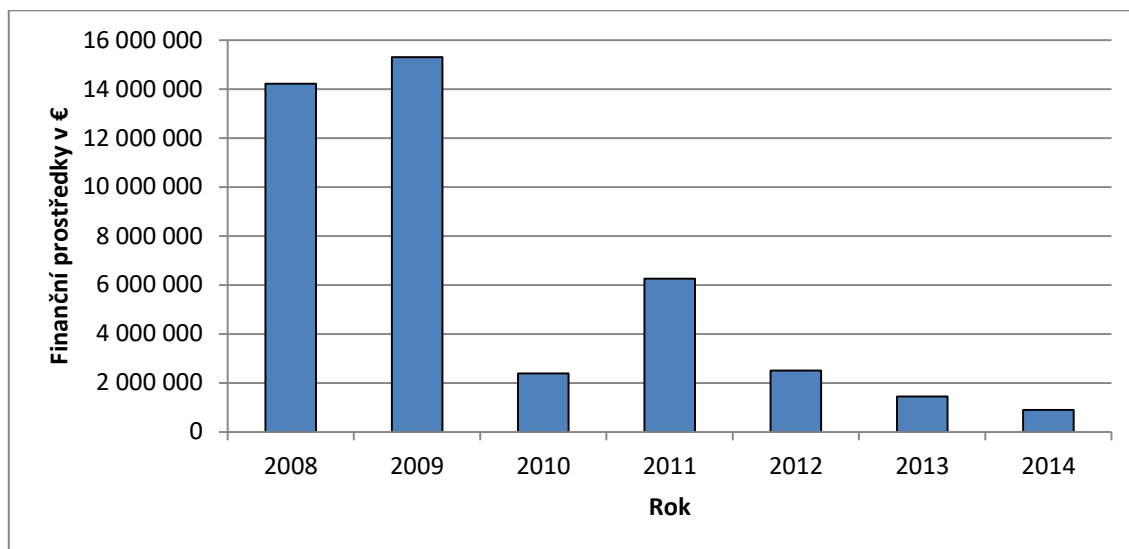
Graf č. 1: Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v oblasti Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Projekty se začaly schvalovat až v roce 2008, kdy jejich počet byl nejvyšší z daného období. Množství schválených projektů se s každým rokem snižovalo. Nejvýraznější je pokles v roce 2010, kdy bylo schváleno pouze šest projektů. V roce 2011 počet stoupl na dvojnásobek oproti předchozímu roku, ale v dalších letech se jejich množství opět postupně snižovalo.

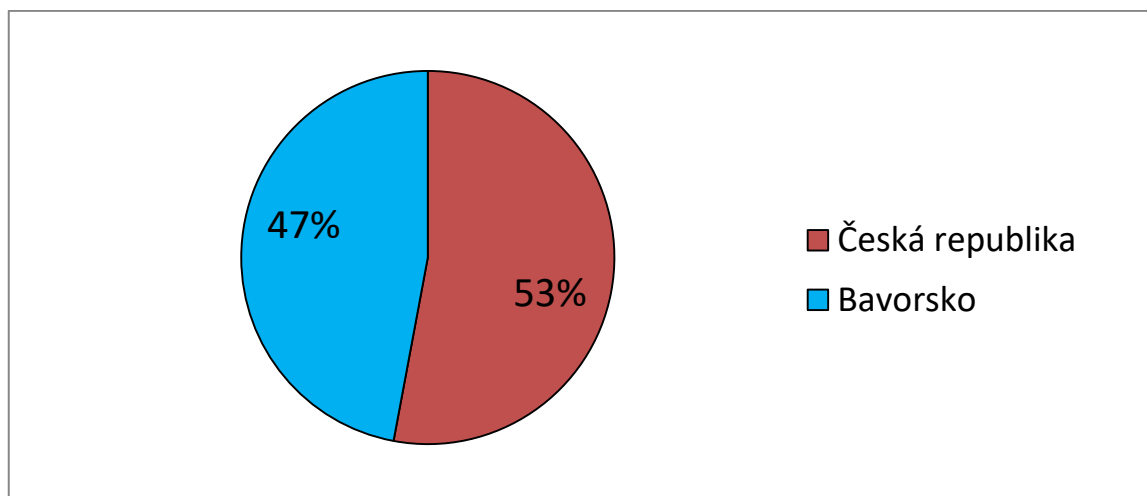
Graf č. 2: Vyplacené prostředky z EFRR v OPPS Cíl 3 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Objem vyplacených finančních prostředků byl nejvyšší v roce 2009, kdy bylo přesaženo 15 mil. €. Na druhém místě v objemu vyplacených prostředků byl rok 2008. V ostatních letech došlo k výraznému snížení pod 3 mil. €. Výjimkou je rok 2011, kdy finanční prostředky přesáhly 6 mil. €. U tohoto grafu lze pozorovat úzkou souvislost s počtem projektů znázorněných v grafu č. 1. Objem financí je úměrný množství projektů.

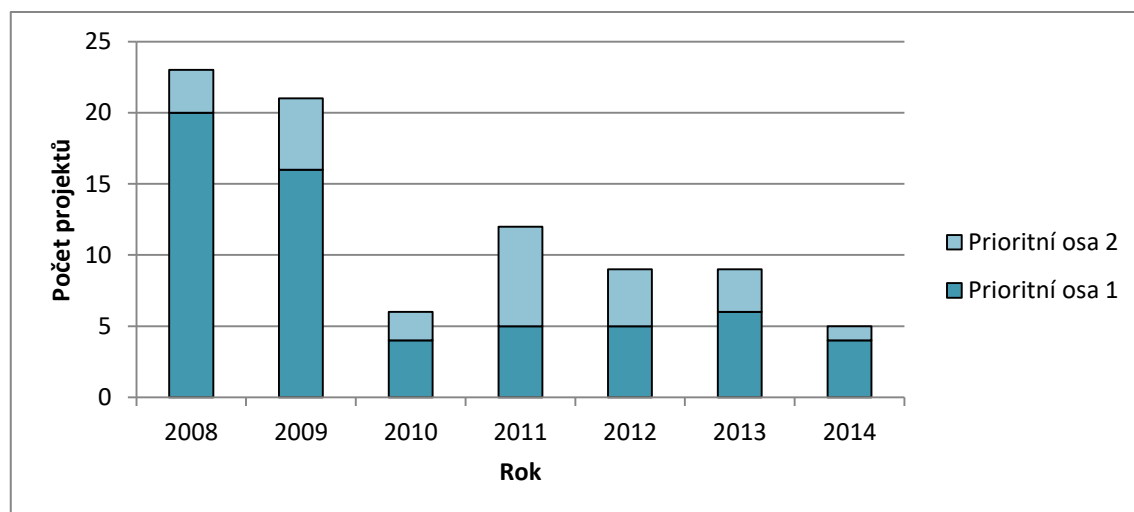
Graf č. 3: Procentuální zastoupení na pozici Lead Partner v OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Pozice Lead Partner byla zastoupena v 53 % českou stranou a v 47 % stranou německou. To znamená, že z 85 projektů byla ve 45 případech Lead Partnerem česká strana a ve 40 projektech německá strana.

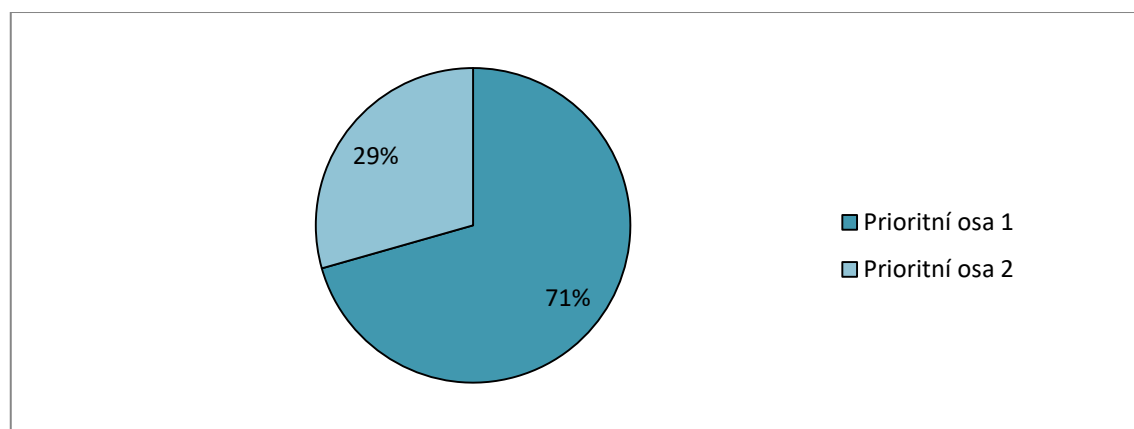
Graf č. 4: Projekty podle prioritních os OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Prioritní osy v této oblasti jsou dvě a poukazují, jakým směrem byly zaměřeny uskutečněné projekty. Dominantní zastoupení v téměř všech letech má prioritní osa 1. Výjimkou byl rok 2011, kdy měla nadpoloviční většinu prioritní osa 2.

Graf č. 5: Procentuální zastoupení projektů podle prioritních os OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis

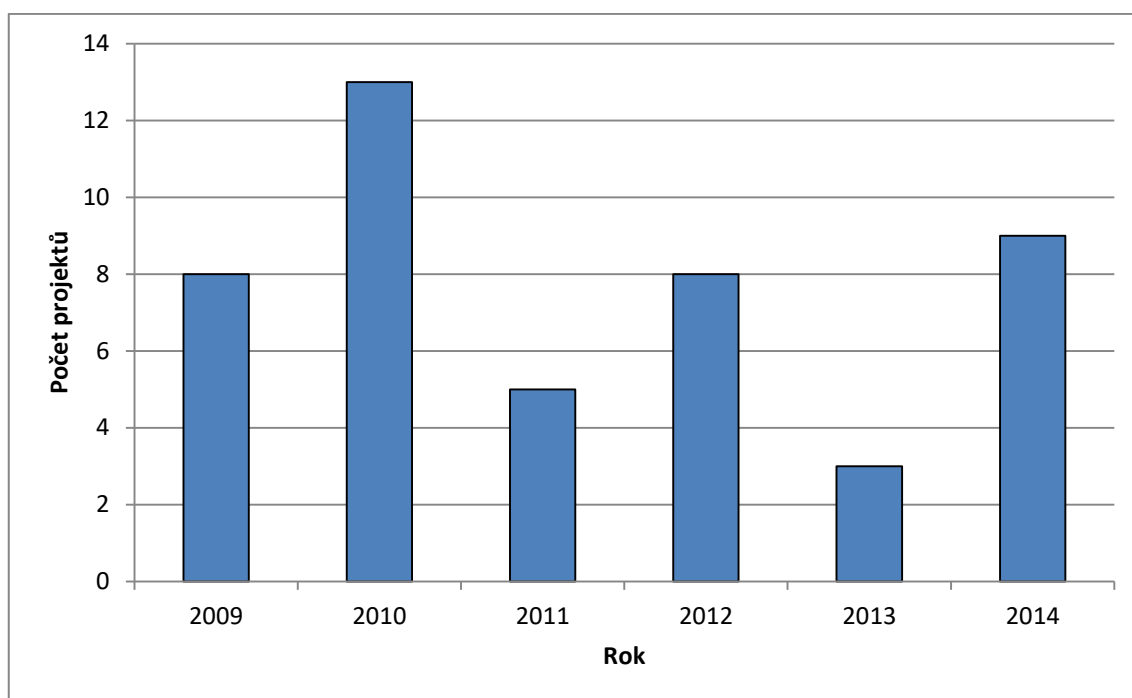
Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Prioritní osa 1 má 71% zastoupení a prioritní osa 2 má 29% zastoupení. Nejvíce projektů bylo tedy zaměřeno na hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě.

10.2 Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 Česká republika a Sasko-Durynsko

V tomto operačním programu přeshraniční spolupráce bylo schváleno celkem 46 projektů, které z Evropského fondu pro regionální rozvoj získaly celkem přes 70 mil. Euro (viz příloha č. 2).

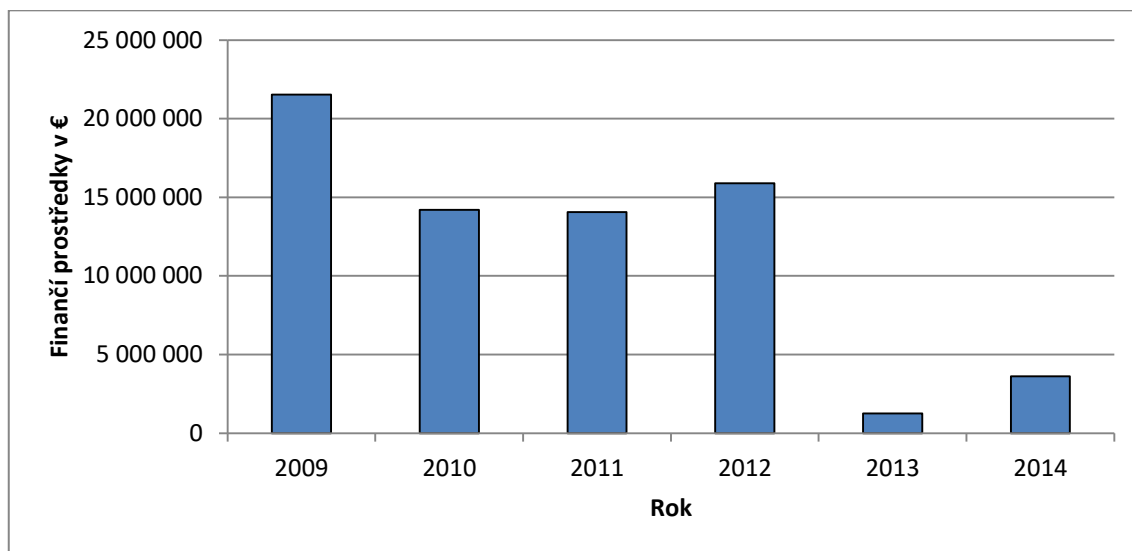
Graf č. 6: Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

Ke schvalování přeshraničních projektů došlo až v roce 2009. V tomto roce se schválilo osm projektů a v dalším roce jejich počet stoupl na třináct. V roce 2010 monitorovací výbor schválil nejvíce projektů. Naopak nejméně jich bylo v roce 2013, kdy byly schváleny pouze tři projekty.

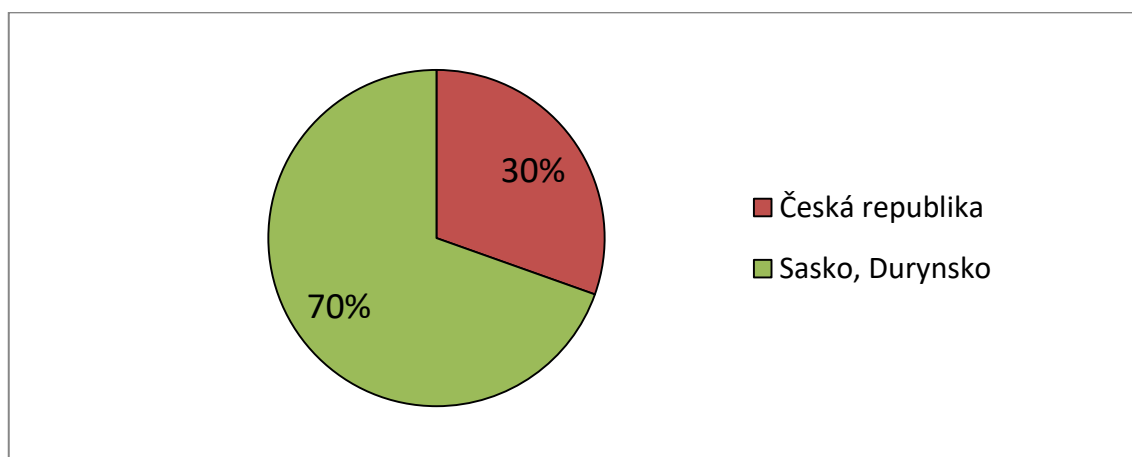
Graf č. 7: Vyplacené finanční prostředky z EFRR v OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

Objem vyplacených finančních prostředků byl nejvyšší v roce 2009, kdy bylo přesaženo 21 mil. €. V následujících letech 2010 a 2011 bylo množství finančních prostředků kolem 14 mil. €. Nejméně financí bylo vyplaceno v roce 2013, kdy také bylo schváleno nejméně projektů za celé období (viz graf č. 6).

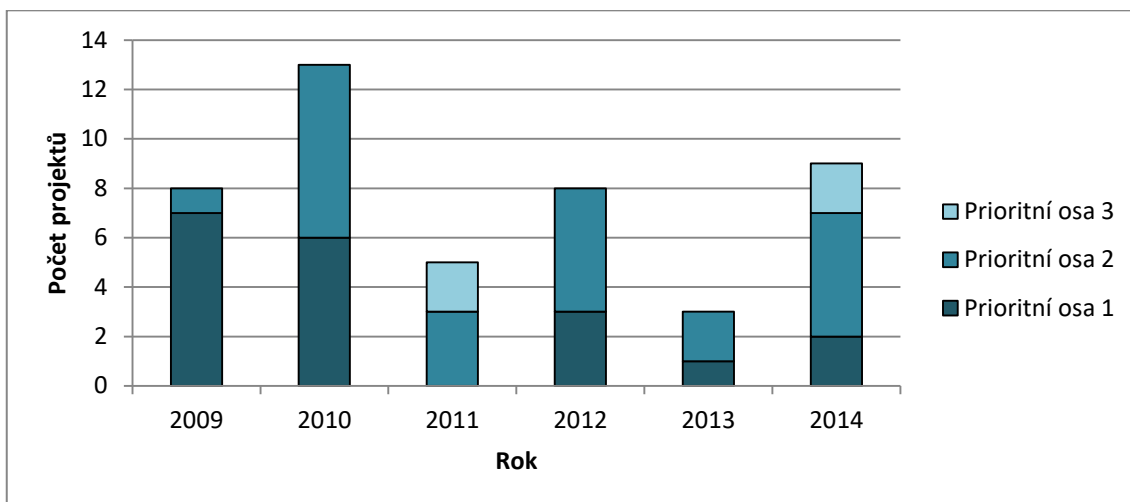
Graf č. 8: Procentuální zastoupení pozice Lead Partner v OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

Pozice Lead Partnera byla zastoupena v 30 % českou stranou a v 70 % stranou německou. To znamená, že ze 46 projektů byla ve 14 případech Lead Partnerem česká strana a ve 32 projektech německá strana.

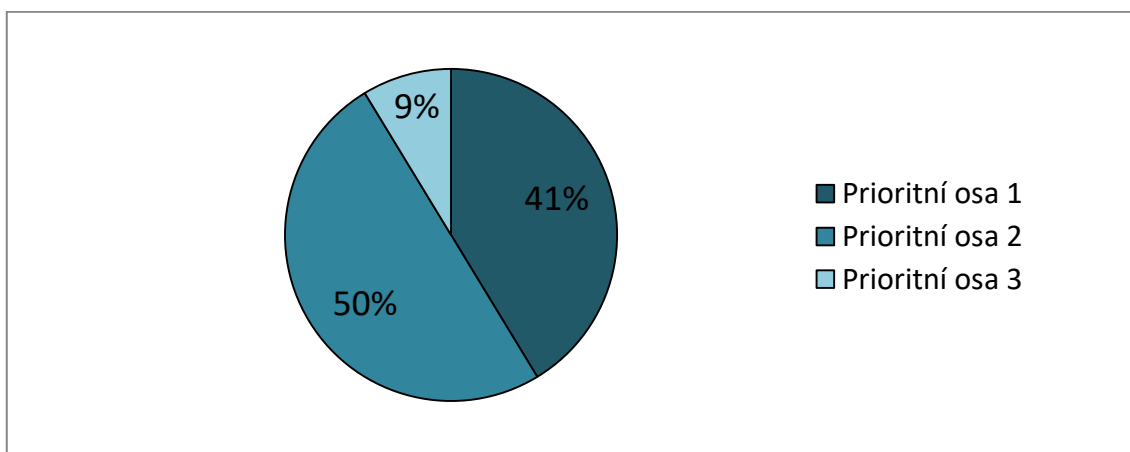
Graf č. 9: Projekty podle prioritních os OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

Prioritní osy v této oblasti jsou tři a poukazují, jakým směrem byly orientované uskutečněné projekty. Prioritní osa 1 byla zastoupena v jednotlivých letech až na rok 2011. Nejvíce jich bylo uskutečněno v roce 2009 a 2010. Prioritní osa 2 má nejčastější zastoupení a je zastoupena v každém roce. Nejvíce jich bylo v roce 2010. Projekty se zaměřením na prioritní osu 3 byly pouze v letech 2011 a 2014.

Graf č. 10: Procentuální zastoupení projektů podle prioritních os OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

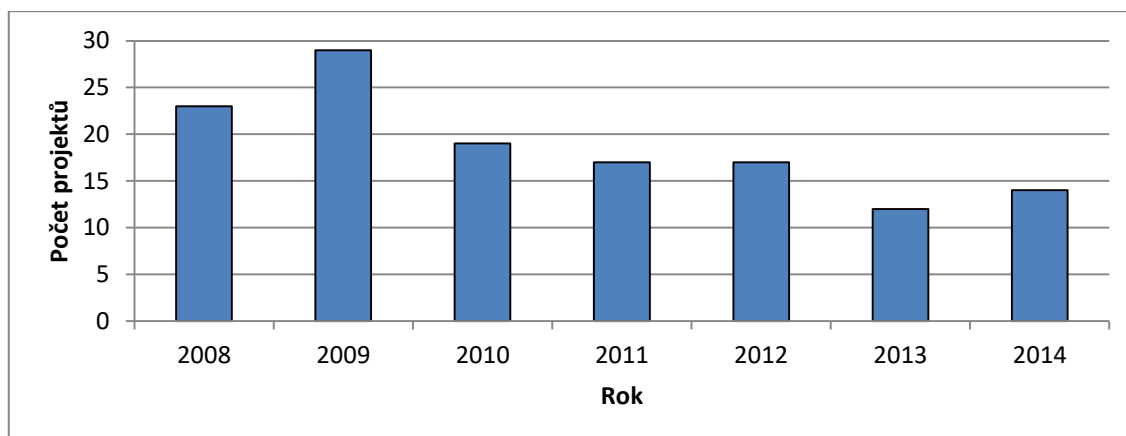
Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

Prioritní osa 1 má 41% zastoupení, prioritní osa 2 má 50% zastoupení a osa 3 má 9% zastoupení. Většina projektů byla tedy zaměřena na rozvoj hospodářství a cestovního ruchu.

10.3 Souhrn OPPS Cíl 3 2007-2013 v Euregio Egrensis

Celkově bylo schváleno 131 přeshraničních projektů v rámci programu Cíl 3 2007-2013 v Euregio Egrensis, které z Evropského fondu pro regionální rozvoj získaly celkem přes 98 mil. Euro.

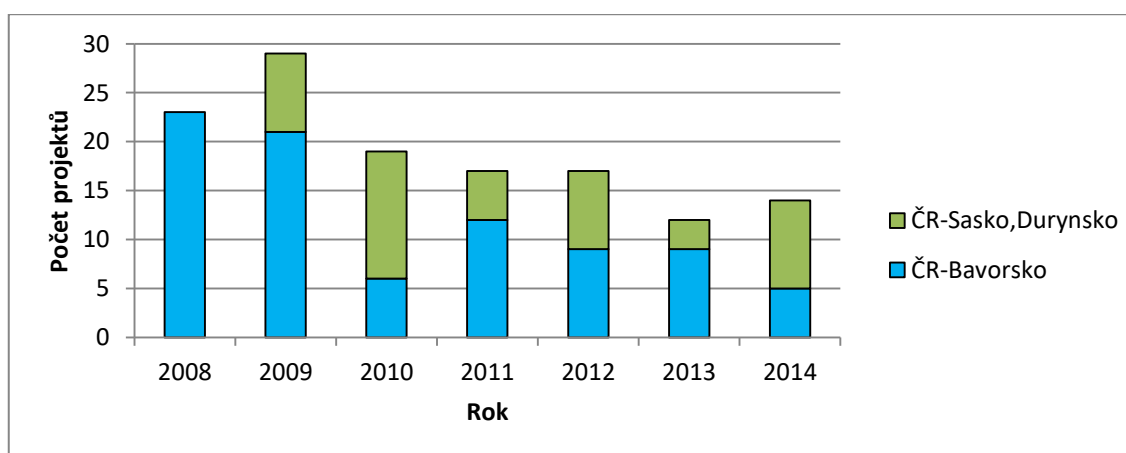
Graf č. 11: Projekty OPPS Cíl 2007-2013 mezi ČR a Německem v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017 a EFRE, 2017

V rámci tohoto období na území bylo uskutečněno 131 projektů. Monitorovací výbor projekty schvaloval od roku 2008 až do roku 2014. Největší počet projektů byl v roce 2009, kdy jich bylo schváleno 29. Od následujícího roku došlo k poklesu každým rokem. Nejméně jich bylo v roce 2013 a v roce 2014 došlo k mírnému nárůstu.

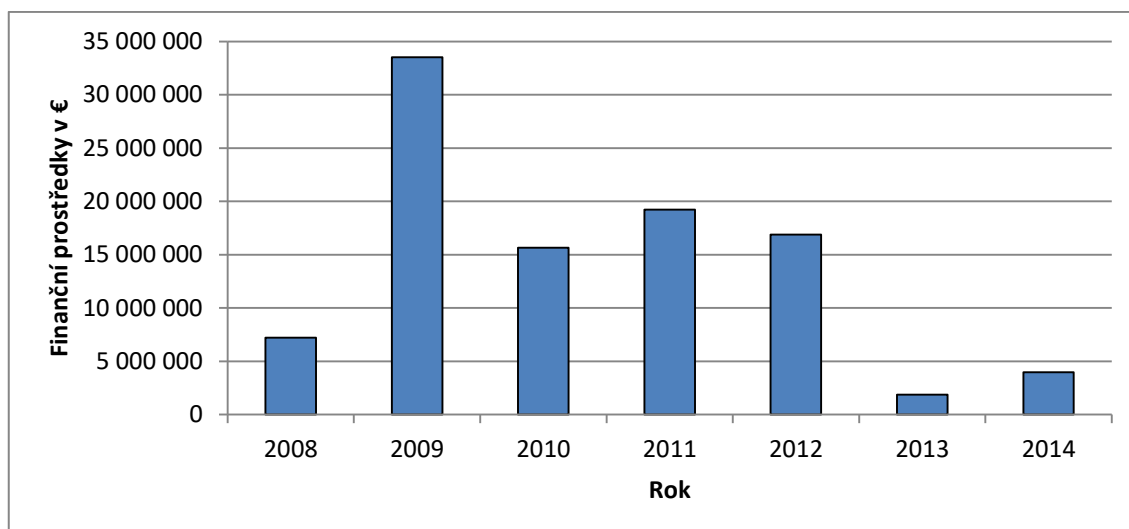
Graf č. 12: Projekty OPPS Cíl 3 2007-2013 podle oblastí v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017 a EFRE, 2017

Tento graf nám ukazuje, že více uskutečněných projektů bylo mezi Českou republikou a Bavorskem. Výjimkou jsou roky 2010 a 2014, kdy mají nadpoloviční zastoupení projekty mezi Českou republikou a Saskem-Durynskem.

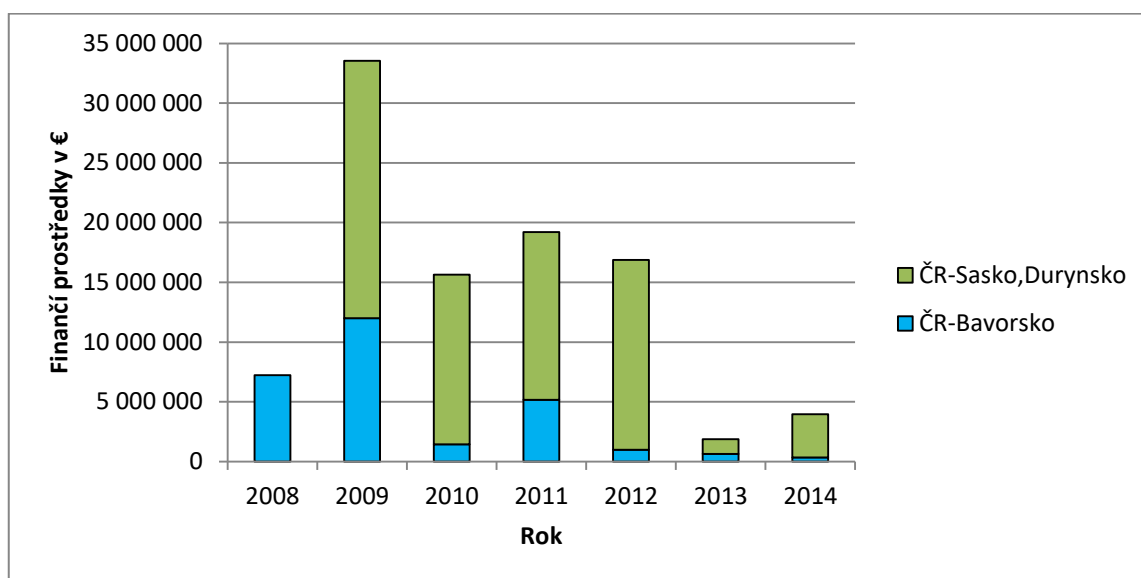
Graf č. 13: Finanční prostředky z EFRR v OPPS Cíl 3 2007-2013 v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017 a EFRE, 2017

Vyplacené finanční prostředky z EFRR odpovídají svým objemem počtu schválených projektů pouze v roce 2009 (viz graf č. 11). V tomto roce bylo uskutečněno nejvíce projektů a také vyplaceno nejvíce prostředků. Největší rozdíl mezi množstvím schválených projektů a objemem vyplacených prostředků byl v roce 2008. Tento rok je na druhém místě v množství projektů, ale až na pátém místě v objemu vyplacených finančních prostředků.

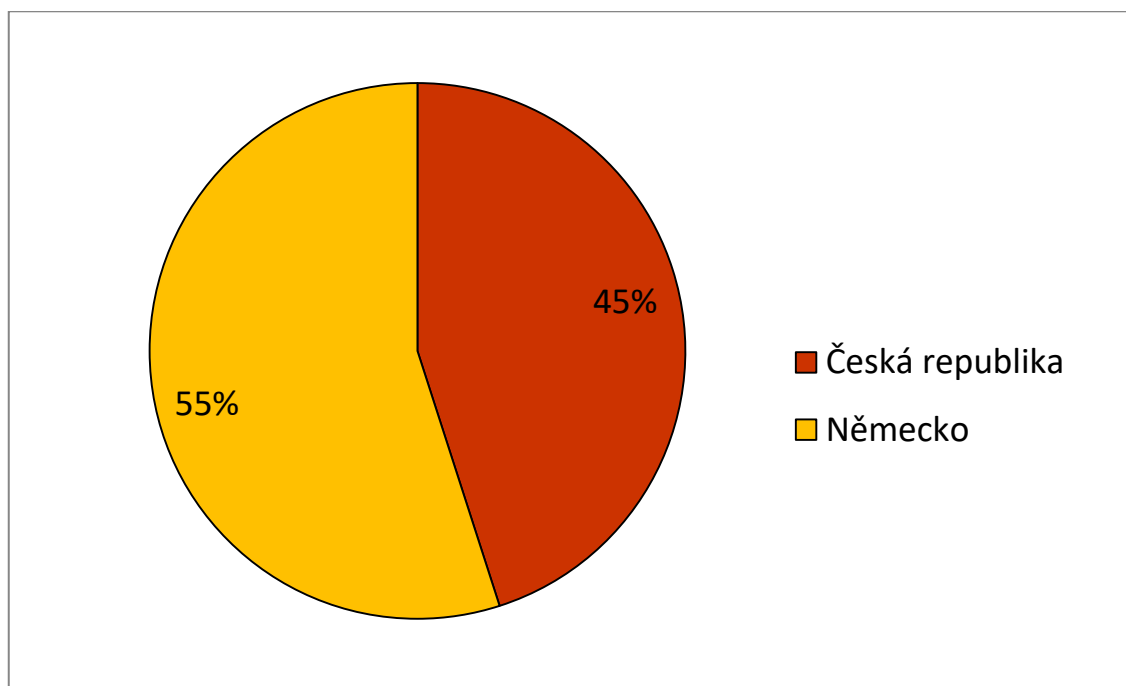
Graf č. 14: Finanční prostředky z EFRR v OPPS Cíl 3 2007-2013 podle oblastí v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017 a EFRE, 2017

V tomto grafu vidíme objem vyplacených finančních prostředků, které jsou rozděleny podle oblastí probíhající přeshraniční spolupráce. Pouze v roce 2008 převažují finanční prostředky vyplacené v projektech mezi Českou republikou a Bavorskem, protože mezi Českou republikou a Saskem-Durynskem začalo schvalování až v roce 2009. Od tohoto roku až do roku 2014 bylo vždy více finančních prostředků vyplaceno v projektech mezi ČR a Saskem-Durynskem. V této oblasti bylo uskutečněno 46 projektů, zatímco mezi ČR a Bavorskem jich bylo 85. Z toho lze vyvodit, že projekty mezi ČR a Saskem-Durynskem byly finančně náročnější.

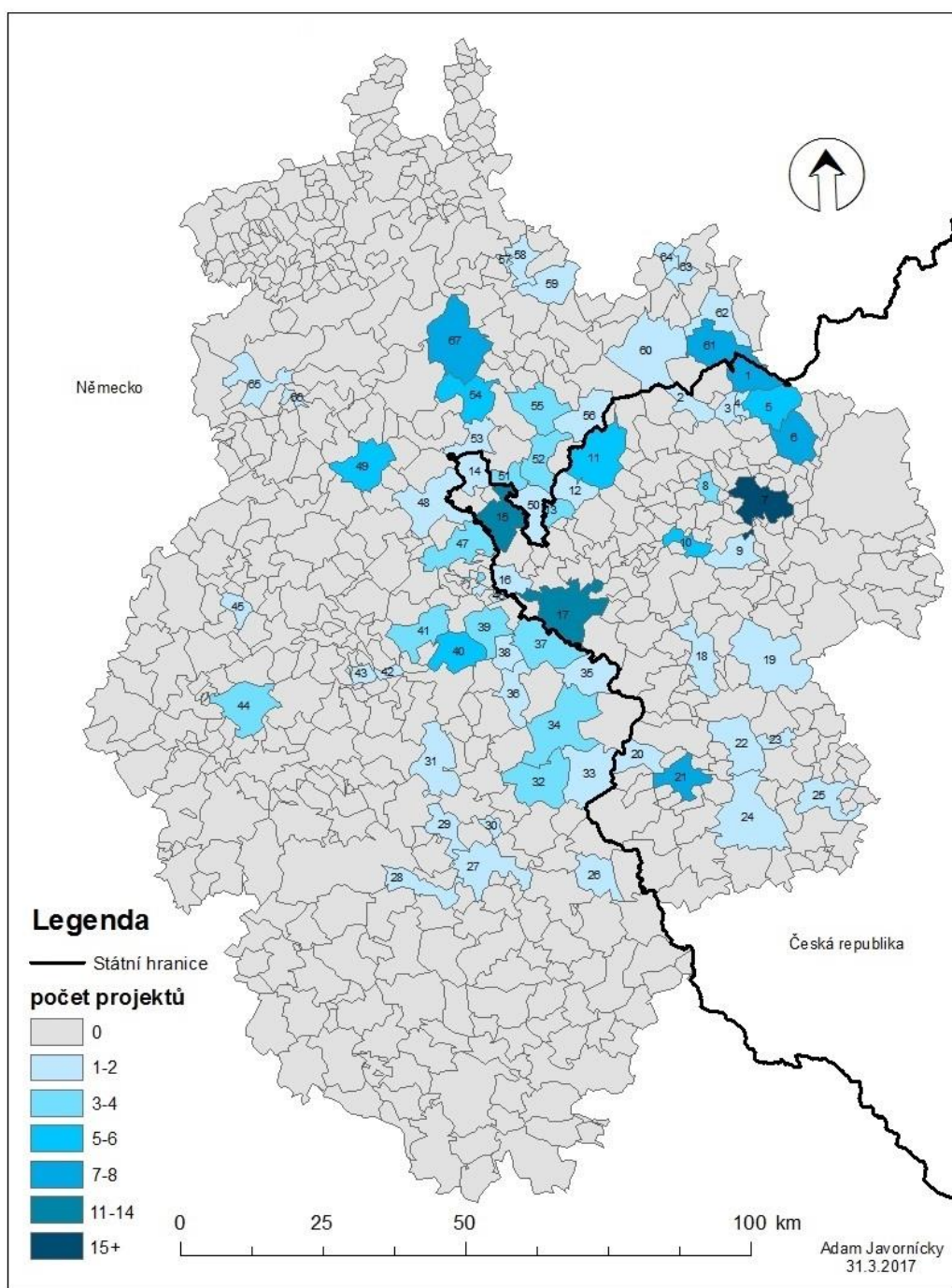
Graf č. 15: Procentuální zastoupení pozice Lead Partner v OPPS Cíl 3 2007-2013 v Euregio Egrensis

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017 a EFRE, 2017

Ve sledovaném období byla pozice Lead Partnera zastoupena v 55 % německými obcemi a ve 45 % českými obcemi. V 72 projektech byla Lead Partnerem německá strana a v 59 případech česká strana. Předpokládám, že je to způsobeno větším zastoupením německého území v Euregio Egrensis.

Mapa č. 1: Počet projektů jednotlivých obcí Euregia Egrensis v programu Cíle 3 2007-2013

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Eurostat, 2017

Místní typologie nám ukazuje koncentraci obcí, které se staly partnerem v některém z projektů programu Cíl 3 2007-2013. Největší koncentrace je podél hranice obou států. V projektech spadajících do této oblasti jsou i partneři, kteří se nacházejí mimo Euregio Egrensis (například Plzeň a Regensburg). Nejčastějším partnerem na české straně byly obce Karlovy Vary, Cheb, Aš a Boží dar. Na německé straně to jsou obce Plauen,

Breitenbrunn, Oelsnitz a Marktredwitz. České obce byly aktivnější. Nejvíce projektů bylo v obci Karlovy Vary. Na druhém místě v počtu projektů je Cheb.

Tabulka č. 2: Počet projektů jednotlivých obcí Euregia Egrensis v programu Cíle 3 2007-2013

Číslo obce	Název obce	Počet projektů	Číslo obce	Název obce	Počet projektů
1	Boží Dar	7	35	Neualbenreuth	2
2	Nové Hamry	1	36	Mitterteich	1
3	Pernink	1	37	Waldsassen	3
4	Abertamy	1	38	Konnersreuth	1
5	Jáchymov	6	39	Arzberg	3
6	Ostrov	7	40	Marktredwitz	8
7	Karlovy Vary	31	41	Wunsiedel	3
8	Chodov	4	42	Nagel	1
9	Horní Slavkov	2	43	Mehlmeisel	2
10	Sokolov	5	44	Bayreuth	4
11	Kraslice	5	45	Neuenmarkt	1
12	Luby	2	46	Hohenberg an der Eger	1
13	Plesná	4	47	Selb	3
14	Hranice	2	48	Rehau	2
15	Aš	11	49	Hof	7
16	Libá	1	50	Bad Brambach	1
17	Cheb	14	51	Bad Elster	4
18	Mariánské Lázně	1	52	Markneukirchen	3
19	Teplá	1	53	Eichigt	1
20	Halže	1	54	Oelsnitz	6
21	Tachov	8	55	Schöneck	3
22	Planá	1	56	Klingenthal	1
23	Olbramov	2	57	Mylau	1
24	Bor	1	58	Reichenbach	1
25	Stříbro	2	59	Lengenfeld	1
26	Pleystein	1	60	Eibenstock	2
27	Weiden in der Oberpfalz	1	61	Breitenbrunn	7
28	Weiherhammer	1	62	Schwarzenberg	1
29	Parkstein	1	63	Aue	1
30	Neustadt an der Waldnaab	1	64	Bad Schlema	2
31	Erbendorf	2	65	Bad Lobenstein	1
32	Plößberg	3	66	Pottiga	2
33	Bärnau	2	67	Plauen	7
34	Tirschenreuth	3			

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017 a Ziel3/Cil3, 2017

11 VYBRANÉ PŘESHraniČNÍ PROJEKTY

V rámci operačních programů přeshraniční spolupráce Cíl 3 2007-2013 ČR a Bavorsko, ČR a Sasko-Durynsko byly vytvořeny SWOT analýzy (CRR 2017). Při schvalování přeshraničního projektu bylo pohlíženo na to, aby cíle projektu byly zaměřeny na zlepšení určitě slabé stránky nebo rizika pohraniční oblasti. Jedná se zejména o:

- nedostatečné využívání potenciálu cestovního ruchu,
- znečištění životního prostředí,
- nedostatek odborných pracovních sil,
- omezené technické vybavení v oblasti civilní ochrany,
- nedostatečná dopravní infrastruktura.

Pro podrobné zhodnocení dopadů přeshraničních projektů byly vybrány příklady z uvedených oblastí (slabé stránky, rizika).

Projekt č. 56 s názvem *Požární a ostatní bezpečnost obyvatel v oblasti Centrálního Krušnohoří* byl realizován od listopadu 2009 až do prosince 2013. Projekt byl zaměřen na posílení a zajištění bezpečnosti majetku a života obyvatel nebo návštěvníků. Lead Partnerem bylo město Boží Dar, ve kterém došlo k vybudování požární zbrojnice, pořízení speciálního hasičského vozidla pro přepravu osob se základním hasičským vybavením a pořízení speciálního policejního vozidla včetně potřebného zásahového vybavení pro Městskou policii Boží Dar. Projektovými partnery jsou obec Breitenbrünn, město Kurort Oberwiesenthal a Loučná pod Klínovcem. Obec Breitenbrünn vytvořila sklad materiálu pro případ katastrofy pro obec Breitenbrünn včetně kliniky v Erlabrunnu a pořídila nákladní požární vozidla. Město Kurort Oberwiesenthal pořídilo hasičské cisterny a požární žebřík HM 22. Loučná pod Klínovcem vyměnila a zrekonstruovala požární hydranty ve svém městě.

Tabulka č. 3: Plán výdajů projektu č. 56

Partner projektu	Dotace EFRR		Státní dotace		Obec/Město		Celkem	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Boží Dar	741 377	47	43 608	76	87 217	40	872 162	47
Breitenbrunn	598 825	38	0	0	105 675	48	704 500	38
Kurort Oberwiesenthal	212 500	14	12 500	22	25 000	11	250 000	14
Loučná pod Klínovcem	20 276	1	1 192	2	2 386	1	23 854	1
Celkem	1 572 938	100	57 300	100	220 278	100	1 850 516	100

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Boží Dar, 2017

V rámci sledování udržitelnosti projektů podávají partneři zprávy Centru pro regionální rozvoj České republiky. Dále dochází v každém roce ke konání společných hasičských cvičení obou stran. Největší taktické cvičení, které mělo prověřit zabezpečení přeshraniční ochrany proti požáru, se konalo 10. 9. 2016 v Loučné pod Klínovcem. Cvičení bylo připraveno Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje. Závěrem došlo k vyhodnocení. Všechny nastavené cíle cvičení byly splněny. Tímto se prokázaly pozitivní dopady, které byly záměrem projektu.

Obrázek č. 10: Obrázky k projektu č. 56

Zdroj: Boží Dar, 2017

Projekt č. 25 s názvem *Přeshraniční dopravní propojení v oblasti Centrálního Krušnohoří – I. etapa* byl realizován od dubna 2009 do listopadu 2011. Cílem projektu bylo vytvoření dopravní sítě, neboli provázaného komunikačního systému silnic a cyklostezek. Lead Partnerem bylo město Boží Dar, kde došlo k rekonstrukci komunikací včetně mobiliáře a mechanizace. Dále se zmodernizovala česká část hraničních přechodů Hubertka, Tellerhäuser a Český Mlýn. Projektovými partnery byly obec Breitenbrunn, město Kurort Oberwiesenthal a Loučná pod Klínovcem. Obec Breitenbrunn využila prostředky na parkoviště, „Klüghauser cesta“, cestu k hraničnímu přechodu Mílov, mobiliář, mechanizaci a rekonstrukci německých stran hraničních přechodů. Město Kurort Oberwiesenthal využil prostředky na německou stranu hraničního přechodu Am Börnerweg. Loučná pod Klínovcem propojila cyklostezky s centrem města a vytvořila pěší komunikace – lyžařský koridor.

Tabulka č. 4: Plán výdajů projektu č. 25

Projektový partner	Dotace EFRR		Státní dotace		Obec/Město		Celkem	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Boží Dar	2 136 111	67	125 653	66,8	251 308	66,8	2 513 072	66,8
Breitenbrunn	303 450	9,4	17 850	9,4	35 700	9,5	357 000	9,5
Kurort Oberwiesenthal	6 341	0,1	373	0,2	747	0,2	7461	0,2
Loučná pod Klínovcem	753 202	23,5	44 306	23,6	88 612	23,5	886 121	23,5
Celkem	3 199 104	100	188 182	100	376 368	100	3 763 654	100

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Boží Dar, 2017

Nejvíce finančních prostředků vyčerpal Boží Dar a nejméně Kurort Oberwiesenthal. Tento projekt přispěl k rozvoji širší pohraniční oblasti Krušných hor a k dopravnímu propojení v oblasti Centrálního Krušnohoří.

Obrázek č. 11: Obrázky k projektu č. 25

Zdroj: Boží Dar, 2017

Projekt č. 209 s názvem *Revitalizace lokality svatá Anna, Planá* byl realizován od května 2010 do června 2011. Cílem projektu bylo zvýšení atraktivity a propagace této oblasti vybudováním cyklotras v lokalitě svaté Anny. Dále společně se subjekty, které se zde nacházejí nebo tuto lokalitu využívají, bylo nutno naplánovat efektivní využití lokality. Lead Partnerem bylo město Planá a projektovým partnerem byl Stadt Tirschenreuth.

Tabulka č. 5: Plán výdajů projektu č. 209

Projektový partner	Dotace EFRR		Státní dotace		Celkem	
	€	%	€	%	€	%
Planá	31 982,8	100	5 644,03	100	37 626,83	100
Stadt Tirschenreuth	0	0	0	0	0	0
Celkem	31 982,8	100	5 644,03	100	37 626,83	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Došlo k opravě stávajících komunikací a polních cest. Vzniklo 1 321 m nových cyklotras 144 m pěších cest. Vykácely se náletové křoviny a bylo provedeno značení cyklotras. V květnu 2011 došlo k setkání vlastníků pozemků s německými partnery projektů v penzionu Svatá Anna. Byly zde prezentovány dosavadní aktivity. Probíhala zde diskuze o budoucím plánu lokality. Výsledkem byl zpracovaný Plán využití lokality a s německým partnerem bylo naplánováno propojení cyklotras do Tirschenreuthu. S obcí Chodová Planá došlo k naplánování prodloužení cyklotrasy do jejich obce. Dále byla uskutečněna výstava o minulosti a současnosti této lokality, která byla zajištěna fotografiemi.

Obrázek č. 12: Obrázky k projektu č. 209

Zdroj: Město Planá, 2017

Projekt č. 170 s názvem *Rtuť na přítoku do nádrže Skalka, vyhodnocení a návrhy opatření* byl realizován od roku 2009 do roku 2010. Tento projekt vznikl za účelem vytvoření *studie proveditelnosti*. Studie má posloužit k nalezení vhodného opatření a souvisejících prací k realizaci nápravného opatření, které vyřeší problém s dnovým sedimentem se zvýšeným obsahem rtuti nacházející se ve vodní nádrži Skalka. Cílem je monitoring zatížení, množství a rozložení sedimentů v nádrži, vyhodnocení vnosu rtuti na přítoku do nádrže, vyhodnocení zatížení rybí populace, příprava návrhu opatření a jeho vyhodnocení. Lead Partnerem byl Wasserwirtschaftsamt Hof a projektovým partnerem byl státní podnik Povodí Ohře. Pomocí výběrového řízení bylo zhotovení této studie přiděleno společnosti AQUATEST a. s. (Povodí Ohře 2017)

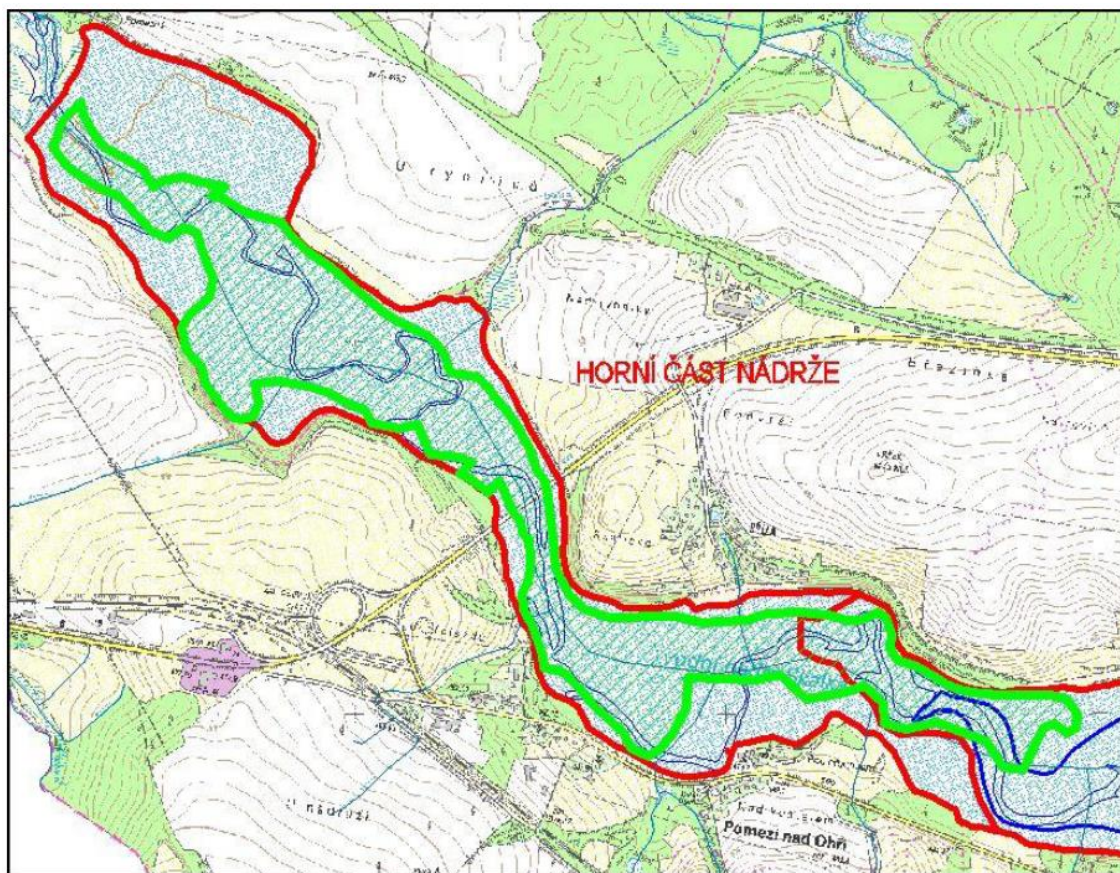
Tabulka č. 6: Plán výdajů projektu č. 170

Projektový partner	Dotace EFRR		Státní dotace		Celkem	
	€	%	€	%	€	%
Povodí Ohře	51 234,71	49,6	9 041,42	28,9	60 276,13	44,8
Wasserwirtschaftsamt Hof	51 985,72	50,4	22 279,60	71,1	74 265,32	55,2
Celkem	103 220,43	100	31 321,02	100	134 541,45	100

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Povodí Ohře, 2017

Studie označuje jako primární zdroj znečištění chemický závod v městě Martredwitz (Chemical Fabrik Marktredwitz). V období 1788 až 1985 se zde vyráběly organické a anorganické sloučeniny rtuti, které unikaly do půdy a říčky Kössein. Opatřením pro minimalizaci vnosu kontaminovaného sedimentu v nádrži Skalka je doporučena výstavba nádrže na řece Reslavě na německé straně. Poté bude možné stanovit ohniska sekundárního znečištění. Dále bylo zjištěno, že populace ryb vykazuje až trojnásobné překročení hygienických norem. Závěrem studie doporučuje odtěžení rybníčního sedimentu.

Obrázek č. 13: Oblast rizikového sedimentu ve VD Skalka

Zdroj: Povodí Ohře, 2017

Oblast rizikového sedimentu je vymezena zeleným polygonem. Vymezená oblast byla určena podle provedených rozborů a odhadu sedimentačních procesů, které zohledňují boční přítoky a morfologii dna.

Projekt č. 15 s názvem *Solární škola – regionální výukové středisko OZE* byl realizován od dubna 2009 až do září 2011. Z fondu EFRR bylo vyplaceno 431 863,82 Euro. Lead Partnerem je Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov a projektovým partnerem je Bildungsinstitut PSCHERER gGmbH. Projekt vznikl jako reakce na neustálý růst spotřeby energie v souvislosti s klesajícím množstvím neobnovitelných zdrojů a vytváření poptávky po pracovnících se znalostmi v oblasti získávání energie z obnovitelných zdrojů. Získané finance byly využity na úpravu prostor a pořízení technického vybavení pro získání certifikace na SOLARTEUR. Získaná certifikace umožnila vznik čtyřletému oboru montáž a instalace vybavení pro získávání energie z obnovitelných zdrojů. Čeští a němečtí studenti se naučí montovat např. solární panely, fotovoltaické články a tepelná čerpadla na budovy.

Výsledkem projektu je vznik nového oboru po získání certifikace, který odpovídá poptávce studentů i zaměstnavatelů. Dále bylo přispěno k ochraně životního prostředí, k rozvoji podnikání a růstu zaměstnanosti absolventů školy. Škol s tímto zaměřením je minimum, proto se jedná o zcela inovativní záměr. Do budoucna se očekává pokračující rozvoj partnerské spolupráce v oblasti užívání OZE (obnovitelné zdroje energie).

Obrázek č. 14: Obrázky k projektu č. 15

Zdroj: Solární škola, 2017

ZÁVĚR

Tématem této bakalářské práce bylo zhodnocení dopadů přeshraničních projektů v Euroregionu Egrensis v období 2007 až 2013 (2015). Prvotním cílem bylo utřídit data získaná kabinetním výzkumem. Jednalo se o tzv. velké projekty uskutečněné v oblasti Euregia Egrensis. V tomto období bylo realizováno 131 projektů. V 59 případech byla Lead Partnerem česká strana a v 72 strana německá. Dále byla u přeshraničních projektů zpracována jejich věcná, místní a finanční typologie. Výsledkem věcné typologie bylo zjištění, že v projektech mezi Českou republikou a Bavorskem bylo nejvíce (71 %) projektů zaměřeno na podporu hospodářské spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru. Největší množství projektů mezi Českou republikou a Saskem-Durynskem bylo zaměřeno na podporu rozvoje hospodářství a cestovního ruchu. Při vytvoření místní typologie bylo zjištěno, že projekty jsou lokalizovány především podél hranice obou států. Další poznatkem je, že české obce byly celkově aktivnějšími projektovými partnery. Domnívám se, že je to způsobeno menším zastoupením českého území v Euregio Egrensis. Nejčastějšími partnery na německé straně jsou obce Marktredwitz a Plauen, což jsou sídla pracovních sdružení. V české části jsou nejčastějšími partnery obce Karlovy Vary (sídlo pracovního sdružení), Cheb, Aš a Boží Dar. Výsledkem finanční typologie bylo zjištění, že nejvíce finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj bylo vyplaceno v roce 2009 a naopak nejméně v roce 2013. Dalším poznatkem je, že projekty mezi Českou republikou a Saskem-Durynskem byly finančně náročnější. Získaly o 42,8 mil. Euro více, než projekty mezi Českou republikou a Bavorskem.

Hlavním cílem této práce bylo zhodnotit dopady u vybraných přeshraničních projektů. Tyto projekty byly vybrány na základě slabých stránek a rizik, které byly vymezeny v jednotlivých programových dokumentech operačních programů přeshraniční spolupráce. Jedná se zejména o nedostatečné využívání potenciálu cestovního ruchu, znečištění životního prostředí, nedostatek odborných pracovních sil, omezené technické vybavení v oblasti civilní ochrany a nedostatečnou dopravní infrastrukturu. U každého vybraného projektu byly představeny jeho cíle. Ty posloužily jako kritérium pro určení, zda projekt splnil svůj účel. Díky terénnímu průzkumu a komunikaci s lidmi, kteří byli součástí realizace vybraného projektu, se potvrdilo naplnění cílů. U všech pěti projektů existují fyzické důkazy jejich realizace, které mají pozitivní dopad v oblasti Euregia

Egrensis. Jako příklad bych uvedl projekt č. 15. s názvem Solární škola – regionální výukové středisko OZE. Lead Partnerem byla škola ISŠTE v Sokolově a projektovým partnerem byl Bildungsinstitut PSCHERER gGmbH. Cílem bylo zajistit certifikaci školy, aby mohl vzniknout nový studijní obor zaměřený na obnovitelné zdroje energie. Díky financím z EFRR se nakoupilo potřebné vybavení pro získání certifikace. Nový obor uspokojí poptávku jak ze strany studentů, tak i ze strany zaměstnavatelů. Tento projekt také přispěl k ochraně životního prostředí.

Zpracovávání vybraného tématu mě bavilo a dozvěděl jsem se spoustu nových informací ohledně přeshraniční spolupráce a fungování euroregionů. Nejsem si zcela jistý, zda veřejnost bere na vědomí významnost euroregionů. Jsem však rád, že si většina obcí uvědomuje příležitosti, které pro ni vznikají zapojením do spolupráce se zahraničním partnerem. Vznikají tak významné projekty, které by si díky své finanční náročnosti jinak obce nemohly dovolit. Při analýze získaných dat jsem se setkal s nejednoznačným názvem projektů. Osobně bych proto doporučil, aby název více odpovídal jeho náplni. To by přispělo k získání přesnější informací o projektu. Na začátku této práce jsem měl obavy, zda projekty, u kterých bylo lokalizováno řízení do jiných měst, opravdu efektivně využili finanční prostředky v dané příhraniční oblasti. Ovšem tato bakalářská práce moje obavy vyvrátila a dokázala pozitivní dopady projektů v oblasti Euregia Egrensis.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

BAAR, Vladimír, Petr RUMPEL a Petr ŠINDLER. Politická geografie. Ostrava: Ostravská univerzita, 1996. Učební texty Ostravské univerzity. ISBN 80-7042-737-X.

CIHELKOVÁ, Eva. Nový regionalismus: teorie a případová studie (Evropská unie). V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-808-8.

DOKOUPIL, Jaroslav et al. Euroregion Šumava. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 185 s. ISBN 978-80-7380-404-6

HEFFNER, Krystian. Kluczowe problemy demograficzno-osadnicze obszarów przygranicznych Polska-Czechy. Opole: Państwowy Instytut Naukowy-Institut Śląski w Opolu, 1998. ISBN 83-7126-109-8.

HOLUB, Zbyněk, ed. Region, regionalistika, regionalismus a regionalisté. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. ISBN 978-80-86708-39-3.

JEŘÁBEK, Milan. Reflexe regionálního rozvoje pohraničí České republiky. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2001. 107 s. ISBN 80-85950-85-5

JEŘÁBEK, Milan, Jaroslav DOKOUPIL a Tomáš HAVLÍČEK a kol. České pohraničí - bariéra nebo prostor zprostředkování?. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1051-3.

JOHNSTON, R. J., Derek GREGORY a David Marshall SMITH. The Dictionary of human geography. 3rd ed., rev. and updated. Cambridge, Mass., USA: Blackwell Reference, 1994. ISBN 9780631181422.

MUDRÁKOVÁ, Lucie. Euroregiony a transhraniční regiony v Evropě – analýza česko-německého pohraničí. Plzeň, 2014. 110 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta filozofická.

NETOLICKÝ, Václav. Euroregiony: úvod do problematiky. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. ISBN 978-80-86754-78-9.

RUMPEL, Petr. Geografické aspekty evropské integrace. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Katedra sociální geografie a regionální geografie, 2007. ISBN 978-80-7368-264-4.

TOMEK, Jan. Regio 2001: podniky, regiony, euroregiony před vstupem České republiky do Evropské unie: sborník vědecké konference s mezinárodní účastí u příležitosti 10. výročí založení Střediska pro výzkum regionálního rozvoje: Cheb, ČR; 5. a 6. 9. 2001. Plzeň: Západočeská univerzita, 2001. ISBN 9788070827918.

TOMS, Jaroslav. Přehled vývoje česko-německých vztahů na území České republiky od 12. století do roku 1947. 4. dopl. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2002. ISBN 80-7082-852-8.

WOKOUN, René a kol. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

ZICH, František. Přeshraniční vlivy v českém pohraničí: (přeshraniční spolupráce v pohraničí jako evropeizace zdola?). V Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2007. ISBN 978-80-7044-931-8.

Internetové zdroje

Boží Dar: Projekty spolufinancované z fondu EU [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.bozidar.cz/cs/projekty-spolufinancovane-z-fondu-eu.html>

Cíl 3: Evropská územní spolupráce 2007-2013 [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/evropska_uzemni_spoluprace.htm

CRR - Centrum pro regionální rozvoj České republiky: Cíl 3 – Evropská územní spolupráce [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/cil-3/o-programu-cil-3/>

CRR - Centrum pro regionální rozvoj České republiky: OP Přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko-Česká republika [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/cil-3/sasko-cr/>

CRR - Centrum pro regionální rozvoj České republiky: OP Přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013 [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/cil-3/bavorsko-cr/>

ČSÚ - Český statistický úřad: Euregio Egrensis [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/euroregion-egren>

EFRE - Europäischer Fonds für regionale Entwicklung 2007-2013: Europäische Territoriale Zusammenarbeit (INTERREG IV) [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: http://www.stmwivt.bayern.de/EFRE/Interreg_IV/Grenzuebergreifende_Zusammenarbeit/Bayern_Tschechien/

Euregio Egrensis – pracovní sdružení Bavorsko: O nás [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.euregio-egrensis.de/O-n-s.htm>

Euregio Egrensis – pracovní sdružení Čechy: Euregio Egrensis [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.euregio-egrensis.org/cz>

Euregio Egrensis – pracovní sdružení Sasko/Durynsko: Struktura [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.euregioegrensis.de/cz/euregio-egrensis/struktur>

Euroregion Silesia: Asociace evropských hraničních regionů (AGEG/AEBR) [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=cinnost-ageg-aebr

Euroregion Silesia: Cíl 3 – Evropská územní spolupráce [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil3-o-programu2

Euroregion Silesia: Programy EU na podporu přeshraniční spolupráce [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU

Eurostat: Communes 2013 [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/gisco/geodata/reference-data/administrative-units-statistical-units/communes#communes13>

Evropské strukturální a investiční fondy: CBC PHARE [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predvstupni-nastroje/Phare/CBC-Phare>

Evropské strukturální a investiční fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-\(ERDF-Europe](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-(ERDF-Europe)

Evropské strukturální a investiční fondy: Informace o fondech [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Evropské strukturální a investiční fondy: Programové období 2007-2013 [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

Informační systém pro implementaci práva EU: Cesty do Evropské unie [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>

Město Planá: Spolufinancované projekty realizované Městem Planá [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/spolufinancovane-projekty/>

Povodí Ohře: Evropská územní spolupráce [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: http://www.poh.cz/dotacni_tituly/170.htm

Regionální politika: Evropský fond pro regionální rozvoj [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/erdf/

Solární škola: O projektu solární škola [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://solarter.isste.cz/www/script/main.php>

Ziel3/Cil3: Seznam příjemců [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.ziel3-cil3.eu/cs/beguenstigte/index.jsp>

SEZNAM ZKRATEK

AEBR – Asociace evropský hraničních regionů

a. s. – Akciová společnost

CBC – Cross border cooperation

CRR – Centrum pro regionální rozvoj České republiky

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EFRE - Europäischer Fonds für regionale Entwicklung

EFRR – Evropský fond pro regionální rozvoj

EU – Evropská Unie

LP – Lead Partner

NDR – Německá demokratická republika

OPPS – Operační program přeshraniční spolupráce

OZE – Obnovitelné zdroje energie

PP – Projektový Partner

SRN – Spolková republika Německo

VD – Vodní nádrž

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Typologie českého pohraničí podle sousedních států 14

Obrázek č. 2: Vymezení českých euroregionů 16

Obrázek č. 3: Oblasti využívající programu Phare CBC (2001) 19

Obrázek č. 4: Vymezení protektorátu Čechy a Morava..... 22

Obrázek č. 5: Územní vymezení přeshraniční spolupráce v letech 2007-2013..... 24

Obrázek č. 6: Dotační území programu Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
..... 27

Obrázek č. 7: Dotační území programu Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Sasko a Durynsko.....	32
Obrázek č. 8: Okresy v Euregiu Egrensis	36
Obrázek č. 9: Struktura Euregia Egrensis	37
Obrázek č. 10: Obrázky k projektu č. 56	50
Obrázek č. 11: Obrázky k projektu č. 25	52
Obrázek č. 12: Obrázky k projektu č. 209	53
Obrázek č. 13: Oblast rizikového sedimentu ve VD Skalka.....	55
Obrázek č. 14: Obrázky k projektu č. 15	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Přidělení finančních zdrojů přeshraničním regionům v období 2007-2013 (v eurech).....	25
Tabulka č. 2: Počet projektů jednotlivých obcí Euregia Egrensis v programu Cíle 3 2007-2013	48
Tabulka č. 3: Plán výdajů projektu č. 56	50
Tabulka č. 4: Plán výdajů projektu č. 25	51
Tabulka č. 5: Plán výdajů projektu č. 209	52
Tabulka č. 6: Plán výdajů projektu č. 170	54

SEZNAM MAP

Mapa č. 1: Počet projektů jednotlivých obcí Euregia Egrensis v programu Cíle 3 2007-2013	47
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Seznam projektů OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis.....	65
Příloha č. 2: Seznam projektů OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis	69

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Seznam projektů OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Bavorskem v Euregio Egrensis

Poř. č.	Rok schválení	Název projektu	Finance z EFRR (€)
2	2008	Problematika živin a sinic v nádrži Skalka	116 909,04
3	2008	Teplá - stezka pro cyklisty a chodce	147 989,04
4	2008	Revitalizace Mikulášského vrchu	1 129 663,28
5	2008	Nejlepší výlety pro celou rodinu	54 825,00
6	2008	Soubor tematicko-turistických map	52 332,80
11	2008	"My jsme Evropa!" Perspektivy rozvoje hospodářského prostoru	1 091 957,05
17	2008	Česko-německá odborná třída pro obor mechanika/čka strojů a zařízení	264 437,17
23	2008	Euregio - Zelené dny 2008	37 351,59
25	2008	Rozvoj spolupráce české a bavorské provincie Řádu Karmelitánů	364 352,50
30	2008	Společný Dispoziční fond euroregionu EGRENSIS	3 879 024,75
35	2008	Rozvoj společného akčního prostoru	61 585,73
47	2008	Personální a věcné náklady euroregionu EGRENSIS 2008-2010	587 670,80
49	2008	Mládež regionu utváří společně svoji profesní budoucnost	74 450,63
50	2008	Technická pomoc 1 Svobodný stát Bavorsko	3 492 443,72
51	2008	Technická pomoc 2 Svobodný stát Bavorsko	423 842,25
52	2008	Technická pomoc ČR (kód 85) - MMR	404 812,22
53	2008	Technická pomoc ČR (kód 86) - MMR	201 157,75
54	2008	Technická pomoc ČR (kód 85) - CRR	1 028 500,00
57	2008	Technická pomoc ČR (kód 85) - Karlovarský kraj	85 000,00
58	2008	Technická pomoc ČR (kód 86) - Karlovarský kraj	25 500,00
65	2008	Cyklostezka Cheb - Waldsassen II. Etapa	577 660,00
77	2008	Technická pomoc ČR (kód 85) - Plzeňský kraj	85 000,00
78	2008	Technická pomoc ČR (kód 86) - Plzeňský kraj	25 500,00

79	2009	Celková koncepce zlepšení dopravy N-CZ, Obchvat obce Schönthal	2 920 500,00
87	2009	Společné ošetřovatelské postupy ČR - Bavorsko	267 454,07
96	2009	Vzájemná sousedská výpomoc - pořízení hasičského vozidla	62 641,97
97	2009	Park setkávání a sportu Aš - Fichtelberg	1 267 513,10
98	2009	Projekt Skluzavka - zintenzivnění dalšího využití areálu KVbH - MAK/Cheb	127 196,53
101	2009	Česko-německá ekologická vodní turistika	523 633,97
102	2009	Poznej svého souseda	73 237,21
122	2009	Rozvoj sítě nabídek cestovního ruchu - území Mikroregion Konstantinolázeňsko a okres Tirschenreuth	268 727,71
126	2009	Sborník Symposia Společnosti pro české a německé Umění a dějiny umění	26 798,17
127	2009	Evropské kulturní cesty	296 635,85
129	2011	Ekologický projekt "Malý ráj" - Tropický skleník na Rennsteigu	3 149 250,00
131	2009	Zlepšení podmínek pro celoroční cestovní ruch v česko-bavorském příhraničí	1 005 780,41
155	2009	Živé paměti Sudet	42 591,26
156	2009	Předcházení a postih projevů extremismu při hromadných akcích	222 143,00
163	2009	Společný turistický průvodce Horní Slavkov - Arzberg	43 194,02
166	2009	Na Zlaté cestě - historický park Bärnau - Tachov/Pernolec	2 948 575,13
167	2009	Přeshraniční pěšina a cyklostezka Wiesau-Bärnau - zemská hranice stavební úsek 2	1 210 317,58
168	2009	Prolínání Starý-mladý Dříve-nyní	83 101,08
169	2009	Vybudování přeshraniční spolupráce v oblasti zdravotnictví	92 652,37
170	2009	Rtuť na přítoku do nádrže Skalka, vyhodnocení a návrhy opatření	103 220,43
171	2009	Zurčící Chebsko - řeka bez hranic	565 909,00
174	2010	Opatření ke zkvalitnění Panevropské cyklotrasy/Neustadt a.d.W.-Stříbro	510 649,99
175	2009	Integrovaná přeshraniční cyklostezka Wunsiedel-Selb-Aš	3 149 457,35
184	2011	Dobrovolní hasiči Waldsassen - obstarání náhradního vozidla HLF 20/16 jako náhrada	66 500,00

		za TLF16/25	
198	2010	Personální a věcné náklady EUREGIA EGRENSIS 2011-2013	589 207,18
202	2010	CLARAI: Rozvoj společné partnerské spolupráce...	194 363,50
208	2013	Porcelánová cesta mezinárodní - Bavorsko a Čechy	308 997,30
209	2010	Revitalizace lokality svatá Anna	31 982,80
210	2010	Bavorské salónky - společenské a výstavní sály na zámku Bor	87 184,00
215	2010	Česko-bavorský geopark - přírodní dědictví jako šance pro region	972 278,50
216	2011	FFW Neualbenreuth zajištění náhrady HLF 10/6 jako náhrady za LF 8	44 000,00
229	2011	Plzeňský kraj a Horní Falc - evropští sousedé	192 781,48
237	2011	Zachování perlorodky říční v Zeleném pásmu Bavorsko - Česká republika	259 000,00
246	2011	Učení v přírodě - bylinné zahrady bez hranic	374 348,71
247	2011	Bavorsko-česká informační centra pro cestovní ruch, přírodu a kulturu	203 525,91
255	2011	Škola - srdce regionu	57 886,87
256	2011	Příběhy Sudet	71 418,92
262	2012	Demografické modely ve venkovském prostoru	101 772,00
271	2012	Historické jesličky ze západních Čech a města Marktredwitz	257 600,00
272	2011	Karlovarská zahrada v parku Theresienstein	47 842,78
273	2011	Příroda spojuje - Sv. Linhart	1 644 344,99
282	2012	Klidné příhraničí	1 062 500,00
283	2011	Předpoklady pro výstavbu větrné energie v česko-bavorském pohraničí	151 008,75
286	2012	Environmentálně šetrná gastronomie	74 991,00
287	2012	Personální a věcné náklady Euregia Egrensis 2014-30.06.2015	404 647,35
290	2012	Salonní vagón 10242 - "Na cestě s kancléři 1937-1988"	122 500,00
298	2012	Úprava zimních cest pro turisty v oblasti Bärnau/Tachov	164 041,50
302	2012	Přeshraniční spolupráce - sblížování národů	40 277,51

303	2012	Obyčejná příroda neobyčejně	276 852,65
323	2013	Středisko ekologické výchovy	255 000,00
324	2013	Kontaminanty v životním prostředí řeky Eger-Ohře	162 000,00
326	2013	Kultura - město - trvání	48 461,01
332	2013	Nucená práce v keramickém průmyslu	26 790,00
338	2013	Vývojový projekt "Člověk v popředí zájmu"	133 850,00
339	2013	Přeshraniční spolupráce při ochraně přírody a druhů	99 246,00
342	2013	Hofské lesoparky v Karlových Varech	297 657,70
343	2014	Příroda spojuje - Branaldova cesta	288 197,60
350	2013	Regionální destinační management venkovského cestovního ruchu Zlaté cesta	119 812,50
352	2014	Česko-bavorský park v Plesné a Erbendorfu	385 692,00
358	2014	Obrazy historie regionu	49 517,50
360	2014	Myslet očima - cítit ušima/Dlouhá noc umění	19 200,00
363	2014	Naučná stezka a úprava památníku Bitvy u Tachova na Vysoké	154 586,10

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z EFRE, 2017

Příloha č. 2: Seznam projektů OPPS Cíl 3 2007-2013 mezi ČR a Saskem-Durynskem v Euregio Egrensis

Poř. č.	Rok schválení	Název projektu	Finance z EFRR (€)
15	2009	Solární škola - regionální výukové středisko OZE	431 863,82
22	2009	Společný FMP v euroregionu Euregio Egrensis	2 832 940,27
25	2009	Přeshraniční dopravní propojení v oblasti Centrálního Krušnohoří - I. etapa	3 036 834,04
36	2009	Program rozvoje odborných dovedností vedoucích pracovníků zdravotnických zařízení a rozvoj přeshraniční spolupráce	244 661,49
54	2009	"Jezdíme bezpečně - společně"	170 451,01
56	2009	Požární a ostatní bezpečnost obyvatel v oblasti Centrálního Krušnohoří	1 440 939,44
59	2009	"Poznej svého souseda"	81 005,13
60	2009	Výstavba silničního spojení Adorf - Aš	13 295 933,78
74	2010	Most mezi tradicí a modernou	293 534,42
75	2010	Turistické propojení historických hudebních regionů	777 933,06
77	2010	Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří - I. etapa	1 434 354,99
79	2010	Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří - II. etapa	2 004 920,58
80	2010	Zřízení Česko-německého jazykového a komunikačního centra na gymnáziích Oelsnitz a Cheb	2 640 663,87
86	2010	Spolupráce základních uměleckých škol v Kraslicích a Musikschule Vogtland	871 293,78
88	2010	Výstavba kooperační sítě v oblasti automatizace za účelem zvýšení ekonomicko-technické úrovně v sasko-české oblasti podpory - AKONA	781 812,76
89	2010	CROSS-DATA - Přeshraniční datový management pro územní plánování (Česko-saský informační systém územního plánování)	1 336 158,87
90	2010	Krušnohorská muzea	62 489,88
100	2010	Sousedé na společné cestě bez hranic	757 034,74
105	2010	CLARA II - Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-saském regionu	294 454,10

108	2010	Stříbrný stezky - Silberstrasse - 1. investiční etapa	2 370 106,18
110	2010	Vybudování a uplatnění na trhu Sasko-Česká SILBERSTRASSE (STŘÍBRNÁ STEZKA)	585 803,03
117	2011	"Park zážitků Bad Elster - Aš"	3 175 661,21
125	2011	Čisté vody horního Krušnohoří, německo-český projekt odvádění a čištění odpadních vod	4 562 652,76
130	2011	Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří - II. etapa	848 831,92
136	2011	Cyklistická stezka podél toku Elster Halštrov 1. úsek z Aše do Oelsnitz	4 013 699,98
140	2011	Centrum dětí a mládeže pro ochranu přírody a životního prostředí Hammerpark Plauen/lesopark Aš	1 455 662,14
152	2012	Zintenzivňování přeshraniční turistické spolupráce mezi městem Ostrov a městem Kurort Oberwiesenthal	3 107 708,45
155	2012	Novostavba přeshraniční mateřské školy "Sluneční svit - Sonnenschein" v Klingenthalu	1 279 377,19
162	2012	Karlova stezka	1 784 136,54
164	2012	ArchaoMontan	2 984 629,82
185	2012	Partnerské školy potřebují prostory k setkávání	827 112,48
187	2012	Zvýšení cestovního ruchu v Plesné a Bad Brambach	148 975,97
192	2012	"Od zámku k zámku" - Schwarzenberg a Ostrov na Stříbrné stezce	2 355 889,82
195	2012	Setkávání a výstavy - projekt spolupráce muzeí Mylau a Aš	3 401 824,17
199	2013	Rozšíření naučné stezky Reiche Zeche a zpřístupnění štoly Kryštov/Christof v důlním komplexu Mauritius v Abertamech místní část Hřebečná.	518 065,42
206	2013	Zachování vzpomínek pro budoucnost - sasko-český hudebně-nástrojářský region celosvětově jedinečný v rozmanitosti a velikosti ve výrobě hudebních nástrojů	404 559,89
208	2013	Česko-durynské turistické centrum Plesná-Pottiga	333 379,91
216	2014	Bikeresort	372 989,90
217	2014	Hornické revíry - dědictví a šance	420 994,77
224	2014	Bike-Resort-Bikestation	205 805,29

225	2014	Bike-Resort-sjezdové trasy	603 081,69
227	2014	Čisté vody horního Krušnohoří - výstavba společenských opatření k likvidaci odpadních vod v hraničním regionu	340 319,62
229	2014	Rozvoj spolupráce mezi Pottigou a Plesnou	692 638,21
230	2014	Rekreace a sport v Krušných horách	363 733,64
236	2014	Zpřístupnění památek v údolí Halštova mezi Kopaninami a Bad Elsteru	382 118,36
237	2014	Zlepšení kvality a propagace cyklotrasy Euregia Egrensis	245 827,05

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Ziel3/Cil3, 2017

ABSTRAKT

JAVORNÍCKY, Adam. *Zhodnocení dopadů přeshraničních projektů v Euroregionu Egrensis v období 2007-2013 (2015)*. Bakalářská práce: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 73s., 2017

Klíčová slova: Euregio Egrensis, přeshraniční projekty, Cíl 3

Tato bakalářská práce je zaměřena na zhodnocení dopadů přeshraničních projektů programu Cíl 3 2007-2013 v Euregiu Egrensis. V úvodu jsou představeny cíle práce, metodika práce a je proveden rozbor základní literatury a zdrojů. Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část obsahuje definované základní pojmy a kapitoly, které jsou zaměřené na přeshraniční spolupráci, Česko-německé vztahy a program Cíl 3. V praktické části je vymezen zkoumaný euroregion a jeho charakteristika. Další část je věnována zhodnocení dopadů u pěti vybraných přeshraničních projektů v Euregiu Egrensis.

ABSTRACT

JAVORNÍCKÝ, Adam. *Evaluation of the impacts of cross-border projects in the Euroregion Egrensis in 2007-2013 (2015)*. Bachelor Thesis: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 73 pages., 2017

Keywords: Euregio Egrensis, cross-border projects, Cíl 3

This thesis focuses on the evaluation of the impacts of cross-border projects in the Euroregion Egrensis in 2007-2013 (2015). In the introduction of the thesis are defined the aims. There is described a methodics and also analysis of the basic literature and sources. The thesis consists of two parts, theoretical and practical. The teoretical part contains a defined basic concepts and chapters, which focus on cross-border cooperation, Czech-German relationships and programme Cíl 3. In the practical part is defined the examined Euroregion and its characteristics. Another part is focused on evaluation of the impacts of five chosen cross-border projects in Euregio Egrensis.